

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

KATEDRA HISTORIE

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Pamětní desky v městě Klatovy

Michal Csomor

Vedoucí práce: docentka PaedDr. Naděžda Morávková, Ph.D.

Plzeň, 2017

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Pamětní desky v Klatovech vypracoval pod vedením vedoucího bakalářské práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato bakalářská práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Plzni dne 2017

.....

Poděkování

Rád bych touto cestou vyjádřil srdečné poděkování docentce PaedDr. Naděždě Morávkové Ph.D. za cenné rady, trpělivost a také za vstřícnost a pomoc při získávání potřebných informací a podkladů při vedení mé bakalářské práce.

Obsah

ÚVOD.....	6
1 KLATOVY	8
1.1 Z HISTORIE MĚSTA KLATOVY	8
2 PAMĚTNÍ MÍSTA A PAMĚTNÍ DESKY VE VEŘEJNÉM PROSTORU V KLATOVECH	11
2.1 PAMĚTNÍ DESKA VÁCLAVA MATĚJE KRAMÉRIA	12
2.2 PAMĚTNÍ DESKA EDUARDA FORMÁNKA	14
2.3 PAMĚTNÍ DESKA KARLA BOLESLAVA ŠTORCHA	15
2.4 PAMĚTNÍ DESKA ALOISE MAŠKA	16
2.5 PAMĚTNÍ DESKA LUBOMÍRA NIEDERLEHO	17
2.6 PAMĚTNÍ DESKA TOMÁŠE G. MASARYKA.....	18
2.7 PAMĚTNÍ DESKA JIŘÍHO STANISLAVA –GUTHA JARKOVSKÉHO.....	19
2.8 PAMĚTNÍ DESKA JOSEFA HLAVKY	20
2.9 PAMĚTNÍ DESKA KARLA SLAVOJE AMERLINGA	21
2.10 PAMĚTNÍ DESKA JANA LUDEVÍTA PROCHÁZKY	22
2.11 PAMĚTNÍ DESKA KATEŘINĚ KOLÁŘOVÉ	23
2.12 PAMĚTNÍ DESKA JAROSLAVA VRCHLICKÉHO	23
2.13 PAMĚTNÍ DESKA ANTONÍNA RYTÍŘE RANDY	25
2.14 PAMĚTNÍ DESKA JINDŘICHA VANČURY	27
2.15 PAMĚTNÍ DESKA JOSEFA KLIČKY	28
2.16 PAMĚTNÍ DESKA OTAKARA VOČADLA	29
2.17 PAMĚTNÍ DESKA FRANTIŠKA MACHNÍKA	29
2.18 PAMĚTNÍ DESKA JANA HUSA	31
2.19 PAMĚTNÍ DESKA LEOPOLDA EUGENA MĚCHURY	31
2.20 PAMĚTNÍ DESKA BOHUMILA PRUSÍKA	32
2.21 PAMĚTNÍ DESKA KLATOVSKÝCH ŽELEZNIČÁŘŮ.....	32
2.22 PAMĚTNÍ DESKA OSVOBOZENÍ KLATOV AMERICKOU ARMÁDOU	33
2.23 PAMĚTNÍ DESKA OSVOBOZENÍ ČESKOSLOVENSKA SOVĚTSKOU ARMÁDOU.....	34
2.24 PAMĚTNÍ DESKA PŘIPOMÍNÁJÍCÍ SOVĚTSKOU OKUPACI V ROCE 1968	35
2.25 PAMĚTNÍ DESKA NA BUDOVĚ SOUDU.....	36
2.26 PAMĚTNÍ DESKA NA POČEST ZAPOMENUTÝCH STUDENTŮ.....	36
2.27 PAMĚTNÍ DESKA VĚNOVANÁ OBĚTEM HOLOCAUSTU	37
2.28 PAMĚTNÍ DESKA KLATOVSKÝCH DRAGONŮ	38

2.29	PAMĚTNÍ DESKA VĚNOVANÁ PĚSTITELŮM KLATOVSKÝCH KARAFIÁTŮ	39
3	PAMĚTNÍ INFORMAČNÍ DESKY V KLATOVECH	40
	ZÁVĚR	44
	RESUMÉ A ZUSAMMENFASSUNG.....	46
	PRAMENY A LITERATURA	48
	PŘÍLOHY.....	51

ÚVOD

Hlavním záměrem předkládané bakalářské práce bylo vypracovat co možná nejrozsáhlejší kompilační práci o pamětních deskách v Klatovech. O klatovských deskách totiž neexistuje žádná rozsáhlejší ucelená práce, zaměřená k tomuto jistě zajímavému tématu. Proto jsem si také téma Pamětní desky v Klatovech vybral za svou bakalářskou práci. Dalším důvodem byl můj osobní zájem, protože jsem místní občan. Konkrétně o klatovských pamětních deskách je možno říci, že existuje jakási roztržiténost informací, jež jsem se rozhodl v mé bakalářské práci zacetit.

Z podkladů pro práci jsem se nechal inspirovat zdařilým rukopisem Ivana Rubáše, jenž je napsán účelně ve kratší formě a jenž není bohužel v současnosti aktualizován. Rukopis je uložen ve vědecké knihovně Vlastivědného muzea Dr. Hostaše v Klatovech. Dostupnější pro veřejnost, a tedy i dalším podkladem mé práce se stala publikace Historie umění v Klatovech, ale jak již název vypovídá, je vhodnější pro milovníky umění, a ne již tak pro historiky. Důležitým zdrojem informací se pro mou práci stal tedy Státní oblastní archiv Klatovy a Vlastivědné muzeum Dr. Hostaše v Klatovech, zde jsou totiž uloženy kroniky města a místní periodika Šumavan, Klatovské listy, Nové Klatovsko a Svobodné Pošumaví. Ze současných periodik jsem využil články z Klatovského deníku. Vhodným doplněním mého výzkumu se stala stat' ve sborníku Genius loci českého jihozápadu, jež se týkala klatovských deskových památníků. Vhodné doplňující fakta jsem našel v knižních publikacích *Klatovy kdysi a dnes* od místního historika Ivana Rubáše a v publikaci *Klatovy* od Lenky Sýkorové. Stěžejní pro práci se stal terénní průzkum, neboť jen ověřením skutečného stavu se mohl ověřit aktuálnost určité literatury, určitých periodik, a především internetových zdrojů.

Bakalářská práce je sice prvotně zaměřena na pamětní desky, ale desky by nevznikly bez významných osobností, proto jsem vložil do každé podkapitoly druhé kapitoly krátký životopis v poznámce pod čarou, věnovaný význačné osobnosti zvěčněné na pamětní desce. Samozřejmě pamětní desky se netýkají pouze osobností, ale i událostí, na což je v práci pamatováno například v poznámkovém aparátu.

Důležitou částí práce je poodhalení slavností, spojených se samotným odhalováním pamětních desek. Ukazuje to totiž na vývoj v české, respektive v československé společnosti.

Klatovy jsou druhé největší město Plzeňského kraje, a proto si myslím, že bylo vhodné se v práci zmínit alespoň okrajově o geografických údajích a o bohaté historii města Klatov, což jsem učinil v první kapitole a první podkapitole. V druhé kapitole, s názvem Pamětní místa a pamětní desky ve veřejném prostoru v Klatovech, jsem se snažil osvětlit smysl pamětních desek a poukázat na široké zapojení veřejnosti před samotnou instalací pamětní desky, aby mohla pamětní deska sloužit svému účelu. V následujících podkapitolách druhé kapitoly jsem se již plně věnoval pamětním deskám v Klatovech. Podkapitol druhé kapitoly vzniklo v práci dvacet devět, to tedy znamená dvacet devět pamětních desek. Poslední třetí kapitola má název Informační pamětní desky a konkrétně se v kapitole zabývám jen deskami, jež obsahují pouze informace. Tyto desky souvisí s konkrétními historickými stavbami v městě Klatovy jako jsou Černá věž, Bílá věž, Radnice, Parkány, Arcibiskupský dům, Jezuitský kostel, Chaloupka, Vrchlického sady, Arciděkanství a Kostel svatého Vavřince.

1 KLATOVY

Klatovy se nalézají v šumavském podhůří poblíž jihozápadní hranice České republiky se Spolkovou republikou Německo. Klatovy jsou 42,5 kilometrů jižně od Plzně při mezinárodní silnici E53. Počtem obyvatel jsou Klatovy po Plzni druhým největším městem Plzeňského kraje. Klatovy jsou okresním městem Plzeňského kraje. Městem protéká Drnový potok, jenž se vlévá za městem do Úhlavy.

1.1 Z HISTORIE MĚSTA KLATOVY

Před založením města stála na sever od dnešního městského centra trhovía osada, o níž je první písemná zmínka v roce 1253.¹ Město Klatovy bylo založeno jako královská fundace a osídleno německými kolonisty někdy před rokem 1288. První zmínka o Klatovech jako městě se nachází v listině krále Václava o záhubě klatovských měšťanů při velkém ohni v roce 1288. Další dochovaný pramen zmiňující město Klatovy je zakládací listina špitálu svatého Ducha od Konráda z Pomuka, měšťana klatovského, z roku 1289.² Město mělo už v době založení velké čtvercové náměstí, pravidelný šachovnicový půdorys a hradby vybudované v období 13. a 14. století. Velký rozkvět zažilo město Klatovy za vlády Lucemburků, kdy získalo různá práva, např. právo mílové, právo užívání příjmů z pozemků a právo výročního trhu. Zprvu obyvatelstvo Klatov tvořili převážně Němci, ale postupně se město zalidňovalo českým obyvatelstvem. V husitských dobách bylo město sympatizující s husity. Po bitvě u Lipan stáli měšťané za králem Jiřím z Poděbrad. Město v dalších letech prosperovalo, v 16. století bylo dokonce uváděno jako sedmé nejbohatší město v Čechách. V roce 1547 se začíná také stavět Černá a Bílá věž, renesanční radnice, farní chrám a nové městské domy. Po bitvě na Bílé hoře přicházejí vpády vojsk za třicetileté války, požáry, konfiskace jmění, násilné pokatolictění. Toto období zmaru končí příchodem jezuitů roku 1636, kteří ve středu města stavěli barokní kostel a řádovou kolej se seminářem. V roce 1647 navštívil město Klatovy Ferdinand III. Nový rozkvět města zažívá v roce 1685, kdy se Klatovy stávají díky obrazu Panny Marie Klatovské³ poutním místem. V roce 1689 založili francouzští

---

¹ SÝKOROVÁ, Lenka. *Klatovy*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2010, s. 40.

² VANČURA, Jindřich. *Dějiny někdejšího král. města Klatov: Od dob nejstarších do roku 1620*. Klatovy: Město Klatovy, 1927, s. 60.

³ Obraz Matky Boží, která chová na klíně malého Ježíše, má původ v severní Itálii nedaleko jezera Lago Maggiore v údolí Vegezzo. Tam leží vesnice jménem Re, náležející k diecézi Navarské, kde stál kostel zasvěcený sv. Mauriciovi. Na přední straně kostela je namalovaný výše uvedený obraz s latinským nápisem, který přeložen do češtiny znamená: „V lůně Matky sedí Moudrost Otcova.“

emisaři krále Ludvíka IV. požár, který zničil prakticky všechny pozdně gotické a renesanční památky. Požárem byl také zničen jezuitský chrám i kolej a seminář. Jezuité byli postaveni před těžkou úlohu, aby všechny své stavby opět znovu vystavěli. V roce 1711 navštívil město Klatovy panovník Karel VI. Roku 1812 poctil svojí návštěvou Klatovy sám císař František II. Od roku 1751 do roku 1849 byly Klatovy krajským městem, později jen okresním.⁴ Začátek 19. století je v Klatovech charakterizován národně-obrozeneckým procesem. Hlavní prioritou byla obrana českého jazyka. Roku 1812 je v Klatovech obnoveno gymnázium, zprvu latinské, posléze české. Jeho obnovení bylo pro obyvatele Klatov významnou událostí.⁵ V šedesátých letech 19. století se čeština stala jazykem úředním a byla uplatňována v rámci samosprávy i v Klatovech. Projevuje se čilý obchodní a průmyslový ruch, vznikly v městě továrny oděvní, které získaly všeobecné povědomí v Rakousku-Uhersku. V městě byla založena strojírna, truhlárna, pivovar, cihelna, koželužna a zahradnictví. Do konce 19. století byla v Klatovech založena plynárna a to roku 1873. Národní uvědomění Čechů probuzené v obyvatelstvu města vedlo k zakládání kulturních spolků v Klatovech. Roku 1861 to byl pěvecký spolek Šumavan a literární Měšťanská beseda. V r. 1868 byl založen Sokol, který však roku 1873 byl přeměněn na sbor hasičský a znovu obnoven byl v letech až v roce 1868.⁶ Roku 1868 byl z podnětu občanů založen krajský týdeník Šumavan. Zlepšení podmínek pro podnikání v Rakousku-Uhersku znamenalo možnost vzniku železniční dráhy Plzeňsko-železnorudské roku 1877 a roku 1888 dráhy transversální. V té době dosahuje světového věhlasu a odbytu i klatovské prádlo, s jehož výrobou bylo v Klatovech započato 1854. V 60. až 80. letech 19. století byla provedena obnova Dominikánského kostela, stavba školy dívčí, nové budovy gymnázia, okresního domu a okresního muzea. V letech 1897-1919 se městu podařilo vybudovat velká jezdecká kasárna pro dragounskou posádku číslo 14, průmyslové koleje, elektrárnu a okresní zastupitelstvo. Byly v městě zřízeny nové školy obchodní, pro ženská povolání, vyšší škola hospodářská. Byly vystavěny městská jatka, vodovod, kanalizace. Vydlážděny byly hlavní ulice města a byla zbudována okresní nemocnice. Roku 1891 byl za Klatovy zvolen poslancem říšské rady ve Vídni Tomáš G.

---

⁴ HORA-HOŘEJŠ, Petr. *Toulky českou minulostí 13*. Praha: Via Facti, 2012, s. 171.

⁵ Historie města. *Klatovy, krásné městečko* [online]. Klatovy: eStránky, ©2016 [cit. 2017-12]. Dostupné z www: <<http://www.klatovykrasnemestecko.estranky.cz/clanky/historie-mesta/historie-html>>.

⁶ Historie školy: Gymnázium Klatovy. *KlatovyNet* [online]. Klatovy: Miroslav Šmíd, 1999 [cit. 2017-12-25]. Dostupné z www: <<http://www.klatovynet.cz/gymkt/historie.asp>>.

Masaryk.⁷ Na počátku 20. století pokračuje další rozmach města Klatovy. V letech 1903-1904 je zřízen městský vodovod a roku 1907 otevřena městská elektrárna. Zde bylo uvedeno pouze několik hlavních událostí let 20. století. I Klatov se dotkly události první světové války, vzniku ČSR, Protektorátu Čechy a Morava, konec druhé světové války. Dalším mezníkem byl Únorový převrat roku 1948, sovětská okupace v roce 1968 a konečně pád sovětského bloku a s ním související vznik České republiky.

---

⁷Tomáš Garrigue Masaryk politikem: Životopis. *Masarykovaspolečnost* [online]. Praha: Magdalena Elznicová Mikesková, 1999 [cit. 2017-12-26]. Dostupné z www: <<http://masarykovaspolecnost.cz/zivotopis/tomas-garrigue-masaryk-politikem>>.

2 PAMĚTNÍ MÍSTA A PAMĚTNÍ DESKY VE VEŘEJNÉM PROSTORU V KLATOVECH

Pamětní místa v obecném slova smyslu jsou symbolická ztvárnění minulosti a zároveň jsou ukazatelem hodnot, jež jsou součástí vytvářené kolektivní identity. Reflektují, doplňují, či dokonce rozporují minulost podávanou „oficiálním“ dějepisem a vypovídají o vztahu společnosti ke své historii. Udržují paměť na „malé“ události dějin, které by jinak byly nezachyceny „velkými“ dějinami a upadly tak do zapomnění. Termín pamětní místo uvedl do historiografického diskursu francouzský historik Pierre Nora. Základní dílo o francouzských místech paměti, jež vzniklo pod jeho vedením, vedlo k adaptaci tohoto historiografického přístupu mnoha společenskými vědami a jednotlivými národními historiografiemi.⁸ Pamětní místo je tedy umělecké dílo nebo jiný věcný artefakt jako je pamětní deska, socha, pomník, památník, nebo veřejný prostor (budova, vymezený prostor v krajině). To znamená, že hlavním a charakteristickým rysem doprovázející instalaci a trvání místa je vytváření kolektivní historické paměti, případně je veřejností jako pamětní místo už vnímáno.⁹ Je vhodné doplnit, že se pamětní desky staly v době národního obrození a v období první republiky celospolečenskou událostí, jež demonstrovaly jednotu národa. V období druhé republiky a Protektorátu Čechy a Morava bylo vlastenectví potlačeno a režimy nemohly být z logiky ad rem vlastenectví nakloněny. Po únorovém převratu byl zájem veřejnosti utlumen nenásilným odporem, jenž se projevoval určitým nezájmem k odhalování pamětních desek. Odhalování pamětních desek se stávalo totiž prorežimním nástrojem propagandy. Po sametové revoluci v roce 1989 se situace značně zlepšila. Konkrétní občanské spolky začaly znovu plnit svůj účel, a nejen v Klatovech, ale i po celé naší zemi vznikají pamětní desky, jež připomínají národu události vhodné k připomínání. Také vyzdvihují naše občany, kteří se zasloužili o rozvoj naší společnosti. Bohužel stinnou stránkou současnosti je určitý nezájem společnosti o akt odhalování nových pamětních desek, nebo při pietních aktech i přes vzornou propagaci zmíněných událostí. Aby se z teoretických definic stala skutečnost, museli mnozí nadšenci obětovat svůj čas a um. První z mnohých se stali

---

⁸ČERMÁKOVÁ, Barbora a Markéta DEVÁTÁ. *Pamětní místa.: Topografie soudobé paměti národa a její reflexe.* [online]. Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, v.v.i., 2015 [cit. 2017-05-13]. Dostupné z www: <<https://asep.lib.cas.cz/arl-cav/cs/prihlaseni/?opalt=csg>>. DF11PO1OVV034. Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, v.v.i. Oponenti: PhDr. Ivan Jakubec, CSc., prof. PhDr. Zdeněk Beneš, CSc.

⁹Viz tamtéž.

redaktoři periodik. K prvnímu periodiku Šumavanu se přidaly Klatovské listy. V obou periodikách vycházely obsáhlé články o přípravách a samotných odhaleních pamětních desek. Pamětní desky byly zřizovány za finanční podpory města. Po první světové válce realizovala pamětní desky také Československá obec legionářská. Spolková činnost definitivně zanikla se změnou režimu v roce 1948. Co se týče pamětních desek a pomníků do druhé světové války v Klatovech vznikla celá řada menších realizací, ale žádný mimořádný monument. Po druhé světové válce v Klatovech vznikly čtyři díla, které upomínaly na druhou světovou válku. Přes masivní výstavbu v městě po druhé světové válce se Klatovech odhalily pouze tři pamětní desky.¹⁰ Po období listopadové revoluce nastaly změny ve společnosti, které se odrazily i na odstranění již nevhodných pomníků nebo nové instalaci pamětních desek. Mezi další iniciátory pamětních desek se zařadily nové spolky. Jsou známy pod názvy Klub přátel Klatovska a Konfederace politických vězňů. Následující podkapitoly jsou zaměřeny na historii klatovských pamětních desek. Nelze začít jinak než první pamětní deskou v historii Klatov.

2.1 PAMĚTNÍ DESKA VÁCLAVA MATĚJE KRAMÉRIA

První pamětní deska v Klatovech byla odhalena na rodném domě Václava Matěje Kraméria. Václav Matěj Kramerius je významnou osobností českých dějin.¹¹ Současná deska má charakter prosté nápisové desky. Na desce je napsáno: „ZDE SE NARODIL VÁCLAV MATĚJ KRAMERIUS DNE 12. ÚNORA 1753. Deska je vyrobena z bronzu a pochází z 19. století. Rodný dům známého českého buditele a vydavatele prvních českých novin Václava Matěje Kraméria bohužel už neexistuje. Pamětní desku připomínající jeho narození v roce 1753 však najdete v Krameriově ulici v místě, kde stál. Pod deskou připomínající Krameriovo narození je umístěna další pamětní deska, jenž upomíná na jeho rodný dům¹² a na sídlo Měšťanské besedy. Na desce je napsáno: „V TĚCHTO MÍSTECH STÁL AŽ DO ROKU 1973 RODNÝ DŮM VÁCLAVA MATĚJE KRAMERIA (1753–1898), VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI NÁRODNÍHO OBROZENÍ, VYDAVATELE ČESKÝCH KNIH A NOVIN. OD 60. LET 19. STOLETÍ MĚLA ZDE

---

¹⁰FIŠER, Marcel. *Umění v Klatovech*. Klatovy: Dragon Press s. r. o., 2011, s. 10.

¹¹Václav Matěj Kramerius se narodil dne 9. února 1753, zemřel dne 2. března 1808. Václav Matěj Kramerius byl český spisovatel, zakladatel českého novinářství, majitel českého nakladatelství a vydavatel novin. Jeho činnost přispěla k pěstování českého jazyka a k jeho šíření po zemích Koruny české v době národního obrození.

¹²Jeho rodný dům stál do roku 1973. V letech 1973–1975 na místě domu byl vystaven Okresní výbor komunistické strany Československa, Socialistického svazu mládeže a Revolučního odborového hnutí (OV KSČ, SSM a ROH).

SVÉ SÍDLO MĚŠŤANSKÁ BESEDA.“ Pamětní deska Václava Matěje Kraméria je umístěna příznačně v Krameriově ulici a nachází se na budově Základní umělecké školy Josefa Kličky, jenž má č. p. 208. Krameriova ulice je v současnosti méně frekventovaná a pamětní deska menších rozměrů se ztrácí v monumentální zrekonstruované fasádě budovy ZUŠ Klatovy. První podnět pro uctění památky rodáka Václava Matěje Kraméria byl navržen v měšťanské besedě roku 1868.¹³ Za tou příčinou uveřejnil redaktor „Šumavana“ pan J. V. Žák, v listu svém ode dne 30. května t. r. k obecnstvu zdejšímu i okolnímu svolání, v němž chválil Kraméria za ochranu a rozšíření jazyka mateřského. Bylo zde také řečeno, že pamětní deska bude přibita v domě „Černá růže“. V domě, kde se narodil Václav Matěj Kramerius. Redakce Šumavanu po vydání listu získala dárky ve prospěch budoucí slavnosti. Studující na školách pražských z Klatov a okolí nechali na svůj náklad vyhotovit mramorovou desku se zlatým nápisem „Zde se narodil Václav, M. Kramerius, dne 12. února 1753“. Dne 19. září 1868 proběhlo i divadelní představení, související s chystanou slavností. K tomuto účelu byl zřízen slavnostní výbor. Na žádost výboru slíbila rada Klatov, že ke dni slavnosti svým nákladem pořídí tribuny, slavnostní brány a dostatečné množství chvojí na ozdobení města. Celkem bylo vytisknuto a rozesláno tisíc pozvánek s programem po městě a po okolí. V pozvánkách byl uveden program s časovým harmonogramem. V něm se dočteme průběh slavnostního aktu: „V pondělí dne 28. září: Ráno v 6 hodin střelba z hmoždířů a velké čepobití. 2. V 8 hodin seřazení průvodu u vojenské zásobárny blíže sadů. 3. V 1/29. hne se průvod k chrámu Páně. 4. Z kostela ubírá se průvod k Měšťanské besedě. 5. Zpěv. 6. Slavnostní řeč. 7. Odhalení desky za zpěvu kantáty a hřmění hmoždířů. 8. Průvod jde zpět na střelnici, tam rozchod. 9. V 1. hodinu společná hostina při hudbě a zpěvu. 10. Večer ples.“¹⁴ Přitom v neděli 27. září 1868 proběhla zkouška pěveckých spolků, které přislíbili součinnost. Ten den večer vyšel průvod s pochodněmi ze střelnice Pražskou ulicí k měšťanské besedě. Zde se připojili hodnostáři. Průvod byl sestaven hosty a od besedy šel kolem náměstí na střelnici zpět. Každý účastník průvodu byl chodícím lampionem nebo svící. Poté se lidé bavili v besedě. Takto si lidé užívali prvního slavnostního odhalení desky v Klatovech. Bohužel se mi při výzkumu nepodařilo zjistit, kdy byla původní mramorová deska

---

¹³ČERMÁK, Maxmilián. *Upomínka na slavnost Krameriovu, konanou v Klatovech 28. dne září 1868.* Klatovy: Milan Čermák, 1868, s. 3.

¹⁴ČERMÁK, Maxmilián. *Upomínka na slavnost Krameriovu, konanou v Klatovech 28. dne září 1868.* 77 s. Klatovy: Milan Čermák, 1868, s. 3.

vyměněna za současnou bronzovou. Dále jsem postřehl, že na současné desce je datum narození 12. února, což neodpovídá současným životopisům Václava Matěje Krameria. V současnosti je vhodné připomenout snahu občanského nezávislého spolku Přátel české historie, kteří se snaží připomínat výročí Krameria.

2.2 PAMĚTNÍ DESKA EDUARDA FORMÁNKA

Eduard Formánek byl klatovský rodák a vynikající botanik.¹⁵ Pamětní deska Eduarda Formánka je vyrobena z bronzu a je reliéfní. Na desce je napsáno: „PAMÁTCE PROF. DRA ED. FORMÁNKA BOTANIKA A SPISOVATELE ČESKÉHO VĚNUJE KLUB PŘÍRODOV. V PROSTĚJOVĚ S AKAD. SPOL. ÚHLAVOU V TOMTO DOMĚ 7/4 45 † NA BALKÁNĚ POD ATHOSEM 9/8 1900. Pamětní deska se nalézá v prvním patře domu a je dnes již obtížně čitelná, dokonce samotný reliéf je nejasný. Pamětní deska Eduarda Formánka se nachází v ulici Kpt. Jaroše čísla popisného 100/1. Zajímavostí je jiný název ulice v době instalace, ulice se totiž jmenovala Říšská. O pamětní desku se zasloužil prostějovský přírodovědný klub, protože chtěl uctít osobnost tak pro ně významného botanika. Prostějovský přírodovědný klub pamětní desku pořídil na své náklady formou sbírky a zároveň požádal akademický spolek Úhlu o zorganizování celé slavnostní akce v jeho rodném městě, tedy v Klatovech. Autorem pamětní desky se stal sochař Prokop Nováček. Deska byla vyhotovena z bronzu. Bohužel pamětní deska dorazila den před slavností, a to dne 26. srpna 1905. Deska byla ihned nainstalována na jeho rodný dům. Pozdní dodání desky proto mohlo odradit významnější osobnosti z řad naší elity k příjezdu na oslavu. Z kruhů vědeckých byl tedy oslavy přítomni profesor K. Mayer z Prostějova a učitel A. Tykač z Plzně. Z rodiny se slavnosti účastnila vdova paní Marie Formánková se svým synem Josefem Formánkem. Přesto byla oslava velmi okázalá. Součástí oslavy byl slavnostní průvod, který vyšel ze zahrady hotelu Střelnice.¹⁶ Průvod tvořily členové klatovských spolků. Konkrétně se průvodu zúčastnil okresní starosta Karel Hostaš. V průvodu nechyběli členové městské rady, členové profesorské rady, zpěvácký spolek „Šumavan“ a deputace spolků: Měšťanské

---

¹⁵ Eduard Formánek se narodil dne 7. dubna 1845 v Klatovech, zemřel 9. srpna 1900 v Dafni u řecké Soluně. Eduard Formánek byl botanik, geolog, středoškolský profesor na gymnáziu v Litomyšli v letech 1869-1871 a v gymnáziu v Brně v letech 1873-1900. Eduard Formánek byl badatel o moravské flóře, podnikal pravidelné badatelské cesty na Balkán od roku 1887 do úmrtí. Na badatelských cestách po Balkáně objevil 120 nových druhů rostlin. Jeho zásadním dílem se stala dvoudílná Květenu Moravy a rakouského Slezska, kterou vydal vlastním nákladem v Brně v letech 1887 a 1892.

¹⁶Odhalení pamětní desky spisovateli a botaniku prof. Eduardu Formánkovi v Klatovech. *Šumavan*, č. 35, 2. září 1905, s. 2–3.

besedy, Literární jednoty, Sokola, Baráka, sboru dobrovolných hasičů, hasičské župy klatovské, měšťanského sboru ostrostřelců a vojenských vysloužilců. Slavnostní řeč pronesl z řečnické tribuny před seskupeným davem Vojtěch Piřha. Pamětní deska Eduarda Formánka byla slavnostně instalována dne 27. srpna 1905.¹⁷ O slavnostní akci se potom zmiňují ve svých listech Klatovské noviny a časopis Šumavan 2. září 1905. Je vhodné připomenout, že Eduard Formánek byl od samotné instalace desky již tou dobou pět let po smrti. Zemřel totiž 9. 8. 1900 v Dafni u řecké Soluně. Jakékoliv další akce spojeny s pamětní deskou po slavnostní odhalení mi nejsou známy.

2.3 PAMĚTNÍ DESKA KARLA BOLESLAVA ŠTORCHA

Mimořádnou osobnost Karla Boleslava Štorcha¹⁸ v současnosti připomíná pamětní deska, instalována na budově, kde se v roce 1812 Karel Boleslav Štorch narodil. Pamětní deska je vyrobena z žuly a obsahuje bronzový reliéf Karla Boleslava Štorcha. Pod bronzovým reliéfem je nápis: „KBŠTORCH ČESKÝ SPISOVATEL NARODIL SE V TOMTO DOMĚ 15. LISTOPADU 1812.“ Pamětní deska se nachází ve štítu dvoupatrové budovy ve výši prvního patra mezi okny. Budova se nalézá v Komenského ulici 5. Instalace pamětní desky Karla Boleslava Štorcha je spojena s výročím jeho stého výročí narození v roce 1912. Rok 1912 byl také spojen se sto lety činnosti klatovského gymnázia. Tehdejší oslavy jubilea školy se spojily s odhalením pamětní desky. Po ceremoniálu v gymnáziu se účastníci přesunuli k domu číslo 5. Vlastní slavnostní akt odhalení desky byl zahájen 7. září 1912 vystoupením pěveckého kroužku klatovského Sokola a sboru Šumavan. Společně zapěli Chorál národa českého od Karla Bendla. Po chorálu vystoupil historik PhDr. Josef Pešek s rozsáhlým referátem o životě a díle Karla Boleslava Štorcha. Referát byl doplněn citacemi z jeho publikací a novinářských článků.

---

¹⁷Viz tamtéž.

¹⁸Karel B. Štorch se narodil 15. listopadu 1812 v domě č. 5 v Komenského ulici v Klatovech, zemřel 21. listopadu 1868 v Praze. Od roku 1823 studoval na klatovském gymnáziu. Poslední dva roky gymnaziálních studií strávil Štorch v Českých Budějovicích. V roce 1830 vstoupil do státních služeb a stává se praktikantem u státní účetny, dostal se do pozice účetního rady. Na počátku třicátých let 19. století rozvíjí Štorch svoji literární činnost. Začíná psát příznačně v periodikách, které jsou spojeny s dalšími klatovskými rodáky, v časopisech původně založenými Václavem Matějem Krameriem a v Květomluvě Karla Slavoje Ammerlinga. Jeho příspěvky byly tištěny například ve Světozoru. V roce 1834 se Štorch podílel na překladu významné knihy „Zeměpis“ od italského geografa Adriana Balbiho. Geografie a kartografie zůstala Štorchovým hlavním zájmem. V roce 1842 přebíral vedení redakce časopisu Vlastimil, tři roky poté se stal redaktorem České včely a Pražských novin na jeden rok. V roce 1845 se Štorch oženil s Regynou Machytkovou. Po roce 1848 se Štorch věnoval psaní naučné literatury. Byla mu vydána učebnice „Dějiny Německa a Francouzsko“ Pracoval jako účetní spolku Svatobor. V roce 1850 byl zvolen mimořádným členem Královské české společnosti nauk. Působil v Matici české a ve sboru pro vybudování Národního divadla.

Poté byla deska odhalena.¹⁹ Po sto letech v roce 2012, byla deska renovována. Žulová deska s bronzovým reliéfem byla slavnostně odhalena dne 15. listopadu 2012 v 17 hodin. Slavnostní aktem provázel slovem Karel Mráz. Pro účastněné slavnostního aktu představil osobnost a dílo Karla Boleslava Štorcha.²⁰

2.4 PAMĚTNÍ DESKA ALOISE MAŠKA

Alois Mašek byl starosta města Klatov v letech 1898-1912.²¹ Busta je vyrobena z bronzu a je dílem akademického sochaře Schwarze. Pamětní deska s podstavcem pro bustu je vyrobena z žuly a obsahuje text: „SVĚMU PŘEDSEDOVI MUDR. ALOISU MAŠKOVI, STAROSTOVI MĚSTA LITERÁRNÍ JEDNOTA.“ Pamětní deska s bustou Aloise Maška je nainstalována na domě č. p. 201/5 ve Vídeňské ulici. Pamětní deska je vzhledem k členitosti reliéfu budovy umístěna nad vchodem do budovy a je tedy možné ji dobře vidět teprve z druhé strany chodníku Vídeňské ulice. Pamětní desku s bustou Aloise Maška věnovali členové Literární jednoty jako výraz poděkování svému předsedovi. Pamětní bustu MUDr. Aloisovi Maškovi nechali slavnostně odhalit členové Literární jednoty dne 26. srpna 1934.²² Je vhodné zmínit, že přítomní na slavnostním odhalení nebyli spokojeni s vzhledem busty. Nebyla totiž podobná zesnulému. Slavnostní odhalení se konalo v neděli a mělo opravdu slavnostní průběh. Zúčastnili se ho členové rodiny, konkrétně bratr zesnulého pan JUDr. Václav Mašek s dcerou. Bohužel nebyla přítomna choť, neboť byla v době slavnostního odhalení velmi nemocná. Přihlížela jen z okna svého bytu. Z ostatních hostů se dostavili JUDr. Antonín Schauer, advokát v Praze pan Stanislav Bouček, viceprezident krajského trestního soudu a zároveň spolužák oslavencův pan Max. Pittermann, biskupský vikář ze Staňkova, plánický rodák Fr. Křížík, Dr. M. Mandl z Prahy, Za Klatovy se účastnili zástupci obce, úřadů, spolků a místní

---

¹⁹ Oslava stoletého znovuzřízení gymnasia klatovského, sjezd bývalých žáků a profesorů tohoto ústavu a slavnost odhalení pamětní desky rodáku klatovskému, spisovateli K. B. Štorchovi. *Šumavan*, č. 36, 7. září 1912, s. 2-4.

²⁰ Štorch [online]. Klatovy: Fiala Václav, 2012 [cit. 2017-01-02]. Dostupné z www: <http://www.sumavanet.cz/user/2012/11/storch.pdf>.

²¹ Alois Mašek se narodil 19. března 1859 v Klatovech, zemřel 25. dubna 1912 v Německém Brodě. Byl starostou města Klatov, zemským poslancem. Vystudoval medicínu ve Vídni na Vídeňské univerzitě. Ve Vídni založil spolek českých mediků a přírodozpytců. Roku 1882 se stal doktorem. Od roku 1892 zasedal v zastupitelstvu města Klatov. Od roku 1898 byl v čele města ve funkci starosty. Roku 1901 vyslán za město Klatovy do sněmu Království českého jako kandidát Národní strany svobodomyšlné. Rád bych zde připomenul, že se Alois Mašek v městě Klatovy narodil a vystudoval zde v rodném městě zdejší gymnázium. Coby starosta se zasadil o zřízení městského vodovodu, projekt kanalizace, regulaci vodních toků a vznik městských jatek. Za jeho úřadování byl založen městský park Na Hůrce, zavedeno elektrické osvětlení a postaveny nové budovy měšťanské školy a městské spořitelny.

²² POKORNÝ, Jiří. Kdo byl MUDr. Alois Mašek? *Klatovan*, září 2012, č. 9, s. 8.

vojenské posádky. Větší počet členů měl na slavnosti spolek Sokola, hasiči a vojenští vysloužilci. Slavnostní řečník a hosté byli na vyvýšené tribuně, jež byla vyzdobena látkami v národních barvách. Slavnost byla zahájena pěveckým kroužkem kůru, řízený ředitelem kůru panem Janem Janákem. Pěvecké těleso bylo vytvořeno 25 členy. Sbor zazpíval na zahájení Foersterův krásný sbor „Oráč“. Poté přítomné uvítal předseda Literární jednoty Otto Tauscher. V slavnostním pokračujícím projevu Otty Tauschera nemohlo chybět vyličení zásluh Dra. Aloise Maška na zvelebení města Klatov. Slavnostní řečník zavzpomínal na studentské mládí A. Maška v Klatovech, jeho činnost na radnici nebo na sněmu král. Českého, kde od roku 1901 zasedal. Řečník nemohl nezmínit nečekané úmrtí oslavence v Německém Brodě. Dále se pak zabýval řečník životními daty zesnulého. Především řečník vzdal čest jeho vlastenectví. Ač lékař v Klatovech, dokázal se věnovat plně veřejnému životu v městě. Stal se dokonce členem Literární jednoty. Při závěrečných slovech byla sejmuta rouška z pamětní desky. Na to zareagoval sbor pěvců a zapěl národní hymnu, při které účastníci vzdali čest památce zesnulého Aloise Maška. Následovali další proslovy. Za městskou radu promluvil pan Dr. Ervín Flat, jenž desku převzal desku do opatrování jménem obce. Další proslov měl gymnaziální ředitel pan Karel Peters. Za město Plzeň měl proslov pan Dr. Matuš Mandl. Poslední projev měl pan ředitel Albert a mluvil za městské úřednictvo a klub turistů. Sbor pěvců zapěl Smetanovo „Věno“ a potom bylo ústy předsedy Literární jednoty poděkováno všem zúčastněným. Další oslavy, spojené s pamětní deskou Aloise Maška, mi nejsou známy.

2.5 PAMĚTNÍ DESKA LUBOMÍRA NIEDERLEHO

Lubomír Niederle je považován za zakladatele moderní české archeologie.²³ Pamětní deska je vyrobena z bronzu a obsahuje boční reliéfní portrét Lubomíra Niederleho. Pod reliéfním portrétem je nápis: „ZDE SE NARODIL DNE 20. ZÁŘÍ 1865 UNIV. PROF. DR. LUBOMÍR NIEDERLE SLOVANSKÝ ANTHROPOLOG ARCHEOLOG HISTORIK A NÁRODOPISEC. Pod tímto nápisem je další nápis, kde je

---

²³ Lubomír Niederle se narodil 20. září 1865 v Klatovech, zemřel 14. června 1944 v Praze. Studoval v letech 1883–1887 na filozofické fakultě. Zpočátku se zajímal zejména o klasickou archeologii, později díky Masarykovu vlivu se věnuje studiu antropologie a v návaznosti na ni také studiu sociologie a etnologie. V roce 1887 získává doktorát filozofie. Podnikl také několik studijních cest do slovanských zemí, kde studoval archeologické materiály, prameny a literaturu v institucích a knihovnách v Rusku a v Polsku. V roce 1891 obhájil na pražské filozofické fakultě svůj habilitační spis z oboru antropologie a o sedm let později, v roce 1898, zde byl jmenován mimořádným a v roce 1904 řádným profesorem prehistorické antropologie a etnologie. Dne 25. listopadu v roce 1927 byl ve svých 62 letech Lubor Niederle mezi prvními jmenován prezidentem republiky řádným členem Slovanského ústavu. Profesor Lubor Niederle zemřel v pohnutých letech nacistické okupace.

napsáno: „K STÉMU VÝROČÍ NAROZENÍ VĚNUJE MĚSTO KLATOVY.“ Pamětní deska je umístěna na rohovém domě čísla popisného 12 a je umístěna v křižovatce ulic Pražská a Václavská. Pamětní deska byla slavnostně instalována 29. prosince roku 1965. Důvodem pro osazení desky mělo být stoleté výročí od narození klatovského rodáka. Lubomír Niederle se narodil 20. září 1865 a původní idea se tedy neuskutečnila o tři měsíce. O slavnostní události psaly periodika Pravda a Nové Klatovsko. Slavnostní odhalování pamětní desky Lubomíra Niederleho se uskutečnilo v 15 hodin a na akci navazoval poté přednáškový večer v zasedací síni Městského národního výboru. Zde měl přednášku Karel Fojtík, věnovanou osobnosti Lubomíra Niederleho. Současně probíhala výstava ve vstupní hale radnice, jež byla ukončena dne 9. ledna 1966.²⁴ K pamětní desce se již nepojí žádné další slavnosti.

2.6 PAMĚTNÍ DESKA TOMÁŠE G. MASARYKA

Tomáš G. Masaryk je považován za zakladatele našeho státu.²⁵ Pamětní deska je vyrobena z bronzu a na desce se nalézají reliéfní boční portrét T. G. Masaryka ve formě medailonku. Nad medailonkem je napsáno: „PREZIDENT OSVOBODITEL.“ Pod medailonkem jsou umístěny nápisy pod sebou: „V LETECH 1891–1893 BYL POSLANCEM ZA MĚSTO KLATOVY“, „8. 11. 1918 BYL ZVOLEN ČESTNÝM OBČANEM MĚSTA KLATOVY“, „3.5. 1923 JAKO PREZIDENT ČSR NAVŠTÍVIL MĚSTO KLATOVY“. Menším nápisem jen napsáno: „NA PAMĚŤ VĚNUJE MĚSTO KLATOVY A KLUB PŘÁTEL KLATOVSKA“. Z pravé strany medailonu je datum 1850 a z levé je datum 1937. Pod medailonem je umístěna reliéfní dubová ratolest. Pamětní deska je umístěna ve vestibulu Masarykovy školy v Klatovech. Škola se nachází ulici Národních mučedníků čp. 185/IV. Pamětní deska T.G. Masaryka byla v Klatovech slavnostně odhalena k jeho sedmdesátiletému výročí od jeho úmrtí dne 14. září 2007.

---

²⁴Stoleté výročí. *Nové Klatovsko*, 31. prosince 1965, s. 1.

²⁵T. G. Masaryk se narodil se roku 1850 v Hodoníně na Moravě. Do školy začal chodit v Hodoníně. Krátce se učil ve Vídni strojním zámečnickem a pak kovářem. Nakonec se dostal na studia do německého gymnázia v Brně a později do gymnázia ve Vídni. Po maturitě vystudoval filozofickou fakultu ve Vídni. Mnoho let byl Masaryk vysokoškolským pedagogem. Nejprve působil jako docent na univerzitě ve Vídni, pak jako profesor na univerzitě v Praze. Po svém příchodu do Prahy se Masaryk zapojil do politického života. Stal se spoluzakladatelem časopisu *Atheneum*, založil politickou stranu realistickou, vydal řadu spisů a knih, kritizoval poměry v Rakousku-Uhersku. Po vypuknutí 1. světové války odjel do Itálie, odtud do Švýcarska, Francie a Anglie, Ruska a USA, kde podepsal Pittsburskou dohodu o vzniku Státu Čechů, Slováků a národnostních menšin. Po vzniku Československé republiky byl v roce 1918 zvolen jejím prezidentem. Tehdy mu bylo 68 let. Prezidentem byl zvolen ještě třikrát. Měl velkou autoritu, vždy prosazoval zásady demokracie. Byl uznávaným státníkem nejen v naší republice, ale i za hranicemi. V roce 1935 ze zdravotních důvodů abdikoval. Zemřel 14. září 1937, je pochovaný na hřbitově v Lánech u Prahy.

Veřejnost byla informována v Klatovském deníku článkem 12. 9. 2007.²⁶ Byly vytisknuty informační pozvánky. Samotný akt proběhl ve 14 hodin. Mimořádné události se zúčastnili představitelé města, zástupci Klubu přátel Klatovska, Sokolu, Svazu PTP, členové Konfederace politických vězňů, učitelé, žáci a veřejnost. V úvodu Milada Čermáková zazpívala československou hymnu. Zvláště mladší generace tak poprvé slyšela slovenskou část Nad Tatrou sa blýská. Paní ředitelka Emilie Salvetrová měla projev. Poté všechny přivítala a představila významné hosty. Odhalení pamětní desky se ujali pan Rudolf Salvetr, pan Ivan Rubáš a pan Jaroslav Bejvl. Klatovský starosta Rudolf Salvetr pak osvětlil Masarykův vztah k městu Klatovy v projevu. Po projevu starosty zazpívali Sněženky a machři oblíbenou píseň Masaryka Ach synku, synku, píseň Ty klatovská věži a také nakonec hymnu. Poslední projev měl autor desky Jaroslav Bejvl. Oslavy dále pokračovaly od 16 hodin v galerii kulturního domu Družba slavnostní vernisáží. Dne 9. 3. 2016 při 166. výročí narození T. G. Masaryka probíhal u desky pietní akt, jenž je zaznamenán v Klatovském deníku obrazem a článkem.

2.7 PAMĚTNÍ DESKA JIŘÍHO STANISLAVA –GUTHA JARKOVSKÉHO

Jiří Stanislav-Guth Jarkovský je spojen nesmazatelně se sportem.²⁷ Pamětní deska byla slavnostně odhalena dne 10. 9. 2016. Slavnostní akt měl spojitost s programem Dny evropského dědictví. Deska byla instalována na domě čp. 6/IV ve Vídeňské ulici. Deska je umístěna v úrovni prvního podlaží vpravo u vchodových dveří. Slavnostní akt pořádalo město Klatovy ve spolupráci s Klubem přátel Klatovska. Stanislav Guth Jarkovský není rodák města Klatovy, ale pamětní desku v městě si zajisté zasloužil za svou kulturní činnost v městě. Zde totiž působil jako profesor matematiky a fyziky tři roky na klatovském gymnáziu v 90. letech 19. století. Samotný slavnostní akt se konal ve 12 30 za slunného počasí. Před odhalením byl krátký koncert pro housle a zpěv. Pak následoval projev Martina Kříže. Po projevu došlo k aktu stažení závoje, jenž se ale nepodařilo poprvé uskutečnit. Situaci vyřešil předseda sdružení Klubu přátel Klatovska Jiří Suchý a

---

²⁶*Připomenou si sedmdesát let od úmrtí T. G. Masaryka* [online]. Plzeň: Vltava, 2007, 12. 9. 2007 [cit. 2017-02-02]. Dostupné z www: <http://klatovsky.denik.cz/zpravy_region/20070911ktmasaryk.html>.

²⁷ Stanislav Guth-Jarkovský, původním jménem Jiří Guth, narodil se 24. ledna 1861 v Heřmanově Městci, zemřel 8. ledna 1943 v Náchodě. Stanislav Guth-Jarkovský byl český propagátor sportu, generální tajemník Mezinárodního olympijského výboru v letech 1919 až 1923. Stal se spoluautorem olympijské charty. V letech 1900–1929 byl předsedou Českého a po vzniku republiky Československého olympijského výboru, spoluzakladatel a první předseda České amatérské atletické unie, předseda a redaktor Klubu turistů

účastníci akce si mohli poprvé přečíst nápis na desce: „V TOMTO DOMĚ ŽIL V LETECH 1883-1886 PhDr. STANISLAV GUTH JARKOVSKÝ. PROFESOR KLATOVSKÉHO GYMNÁZIA, PROPAGÁTOR SPORTU A ETIKY, ZAKLÁDAJÍCÍ ČLEN MEZINÁRODNÍHO OLYMPIJSKÉHO VÝBORU A ÚČASTNÍK PRVNÍCH NOVODOBÝCH OLYMPIJSKÝCH HER V ŘECKU V ROCE 1896“.²⁸ Pamětní deska obsahuje reliéfní boční portrét. O události referovaly internetové stránky Klubu přátel Klatovska. Bohužel jsem nezaznamenal větší zájem regionálního tisku.

2.8 PAMĚTNÍ DESKA JOSEFA HLAVKY

Josef Hlavka byl významný český architekt.²⁹ Tato pamětní deska, byla slavnostně odhalena 11. března 2005. Pamětní deska mu byla instalována v Klatovech na budově gymnázia, protože zde Josef Hlavka studoval v letech 1841-1844. Dalším důvodem bylo jeho mecenášství nemajetných vynikajících žáků na zdejším gymnáziu. Deska je umístěna vlevo od vstupních dveří do budovy gymnázia. Gymnázium se nachází v ulici Národních mučedníků 237. Na desce je psáno: „ARCHITEKT, STAVITEL, MECENÁŠ JOSEF HLAVKA, 1831–1908, STUDOVAL NA KLATOVSKÉM GYMNÁZIU V LETECH 1841-1844, „300 K PRO CÍŠ. KRÁL. ČESKÉ GYMNÁZIU V KLATOVECH, K RUKÁM ŘEDITELSTVÍ TOHOTO GYMNÁZIA NA ROČNÍ STIPENDIUM PO 100 K PRO NEMAJETNÉ VYNIKAJÍCÍ ŽÁKY DLE USTANOVENÍ § 45, PŘILOŽENÉHO STATUTU TAK DLOUHO K VYPLÁCENÍ, POKUD TOTO GYMNÁSIUM CO ČESKÉ V KLATOVECH DÁLE PŮSOBITI BUDE“. Dalším nápisem je informace: „ZE STATUTU NADÁNÍ JOSEFA, MARIE A ZDEŇKY HLÁVKOVÝCH, KTERÉ ZALOŽIL SVOU POSLEDNÍ VŮLI JOSEF HLÁVKA 25. LEDNA 1904“. S použitím kresby J. Vrchlického zhotovil V. Fiala v roce 2004. Nejhodnotnější informace o vzniku desky jsem objevil na stránkách sochařství.info.

---

²⁸Odhalení pamětní desky Jiřího Stanislava Gutha-Jarkovského 10.září 2016. *Klatovynet* [online]. Klatovy: Šumavanet, 2016 [cit. 2017-04-28]. Dostupné z [www: <http://www.klatovynet.cz/kpk/fr.asp?tab=kpk&id=164&burl=&pt=UV>](http://www.klatovynet.cz/kpk/fr.asp?tab=kpk&id=164&burl=&pt=UV).

²⁹ Josef Hlavka se narodil 15. února roku 1831 v Přešticích, zemřel 11. března roku 1908 v Praze. Byl český architekt, podnikatel, mecenáš a politik. Stal se hlavním zakladatelem, mecenášem a prvním prezidentem České akademie pro vědu slovesnost a umění. Koncem života založil Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových. Takto odkázal svůj veškerý majetek našemu národu s přesným určením, jak mají být každoroční výnosy z tohoto majetku rozdělovány.

2.9 PAMĚTNÍ DESKA KARLA SLAVOJE AMERLINGA

Karel Slavoj Amerling je rodák z Klatov.³⁰ Deska byla slavnostně odhalena dne 2. července 1899 na rodném domě Karla Slavoje Amerlinga.³¹ Hlavními iniciátory slavnostního odhalení pamětní desky se stali klatovští učitelé. Realizace a financování se ujala městská správa. Deska se tak stala teprve druhou pamětní deskou v Klatovech. V devadesátých letech 20. století se dostal dům čp. 64/I do vlastnictví Kreditní banky Plzeň. Z důvodů reklamních iniciál KB v hořejší části portálu byla odstraněna pamětní deska K. S. Amerlinga, jež byla na domě nepřetržitě od již zmiňovaného roku 1899.³² Pamětní deska byla uložena v muzeu a teprve po urgencích klatovských občanů byl alespoň bronzový reliéf K. S. Amerlinga bez mramorové desky instalován v chodbě budovy v roce 2004.³³ Deska má tvar kruhového medailonu s vystupujícím poprsím Amerlingovým, kolem něhož jest nápis. „MUDr. Karel Slavoj Amerling“. Nápis je položen na ratolestech lipových, souměrně po obou stranách rozložených. Bronzový odlitek byl připevněn původně na žulovou desku. Při odhalení pamětní desky Karla Slavoje Amerlinga měl slavnostní řeč spisovatel pan Václav Štěch. V proslovu zmínil Václav Štěch nemístnou kritiku mladých na časté poukazování starší generace na české buditele. Na odpor k tomuto myšlení mladé generace považoval Václav Štěch povinnost naopak ukazovat na české buditele častěji a vhodným způsobem. Za ryzí vlastenectví Amerlinga ho právě proto Klatovy uctili deskou. V slavnostní řeči zmínil životopis Karla Slavoje Amerlinga. V životopisu byl zmíněna německá národnost otce. Matka pocházela z Chudenic a byla národností české. Samotný akt zasazení a instalace probíhal na hlavním náměstí na jeho rodném domě „u bílé růže“. Odhalení pamětní desky se mělo konat již v roce 1898 při sjezdu učitelstva království českého, ale sjezd se nekonal. Přesto se správa královského města Klatovy rozhodla celou akci zorganizovat sama v roce 1899. Zhotovení pamětní desky bylo svěřeno absolventu pražské školy umělecké panu Prokopu Nováčkovi z Prahy. Pořadatelství bylo předáno pod záštitou a ochranou městské rady klatovské tělocvičné jednotě „Sokol“ a Družstvu pro zbudování Sokolovny. Bohužel dne

---

³⁰ Karel Slavoj Amerling se narodil dne 18. září 1807 v Klatovech, zemřel dne 2. listopadu 1884 v Praze. Byl český pedagog, lékař, zakladatel novátorského všeobecně vzdělávacího ústavu Budeč, autor filosofie označované jako diasofie, polyhistor.

³¹ Pamětní deska Karla Slavoje Amerlinga v Klatovech: Realizace. *Sochařstvíinfo* [online]. Praha: BARTON STUDIO, 2011 [cit. 2017-04-29]. Dostupné z [www:
<<http://socharstvi.info/realizace/pametni-deska-karla-slavoje-amerlinga-v-klatovech-1/>>](http://socharstvi.info/realizace/pametni-deska-karla-slavoje-amerlinga-v-klatovech-1/).

³² RUBÁŠ, Ivan a Josef PROTIVA. *Klatovy kdysi a dnes*. Klatovy: Ivan Rubáš, 2008, s. 76.

³³ Viz tamtéž.

2. července 1899 přšelo, a to ovlivnilo průběh akce. Město Klatovy bylo vyzdobeno početnými prapory v barvách českých. V předvečer dne slavnosti se konalo v městě pěvecká a hudební zábava v sále hotelu „U bílé růže“. Na zábavě se sešlo početné obecenstvo a hudbu zajišťoval pěvecký spolek „Šumavan“. Vlastní den slavnosti byl ohlášen hudebním budíčkem místních hudeb. Kvůli prudkého deště se nekonal slavnostní průvod z vojenského cvičiště u městských sadů. Konal se pouze slavnostní průvod menšího charakteru ze Sokolovny, který dorazil na desátou hodinu dopoledne na hlavní náměstí. V čele průvodu byl jezdecký odbor „Sokola“. Za ním šli tyto spolky: Sokol Janovický, Sokol Klatovský, sokolský dorost, ženský odbor Sokola, učitelstvo okresu klatovského, spolek národního dělnictva Barák se svým odborem ženským, zástupci divadelních ochotníků Tyl, hudba sboru ostrostřeleckého, Josefská jednota katolických mužů a jinochů. Průvod byl rozpuštěn před radnicí. V sále radnice pak byla pronesena slavnostní řeč. Před slavností řeči zazněl „Chorál národa českého“ a zahajovací řeč MUDr. Aloise Maška. Po slavnostní řeči následovala národní hymna „Kde domov můj“ a doslov Aloise Maška. Doslovem se staly přípisy a dopisy. Mezi přítomnými byl synovec oslavence pan Čeněk Amerling, jenž po slavnostní řeči předal dar 100 zlatých purkmistru klatovskému. Následovaly koncerty na Střelnici a v Sokolovně. Podrobnému popisu slavnosti se věnoval časopis Šumavan v roce 1899, číslo 27. Slavnost popsali také Národní listy.

2.10 PAMĚTNÍ DESKA JANA LUDEVÍTA PROCHÁZKY

Jan Ludevít Procházka je rodák města Klatov.³⁴ Rodné město Jana Ludevíta Procházky na svého občana nezapomnělo. Důkazem úcty obyvatel města je pamětní deska na rodném domě Jana Ludevíta Procházky, jež byla odhalena v roce 1939.³⁵ Pamětní deska je umístěna na pravé straně u vchodu do budovy. Je umístěna nad úrovní očí. Pamětní deska se nalézá v Krameriově ulici 178/19. Na desce je napsáno: „ZDE SE NARODIL 14. VIII. 1837 JUDr. LUDEVÍT PROCHÁZKA VLASTENEC A HUDEBNÍ

---

³⁴ Jan Ludevít Procházka byl významnou osobností české hudby 2. poloviny 19. století. Stal se za svého života významným umělcem, kritikem, redaktorem, skladatelem. Proslavil se především jako vynikající organizátor veřejného kulturního života. Jako skladatel napsal sborník písní Záboj. Patřil k zakladatelům pražského sboru Hlahol Byl referentem Národních listů, Dalibora a Hudebních Listů. Po odchodu do Hamburku se stal profesorem klavíru na tamní konzervatoři a dirigentem orchestru.

³⁵ FIALA, Jaroslav. *Klatovský rodák Jan L Procházka, hudební publicista a organizátor*. Plzeň: Typos, 2010, s. 26.

SKLADATEL.“. Chybí bohužel popis, kdo mu desku věnoval nebo kdy byla deska instalována.

2.11 PAMĚTNÍ DESKA KATEŘINĚ KOLÁŘOVÉ

Jediná pamětní deska v Klatovech, jež je konkrétně věnována ženě. Kateřina Kolářová³⁶ byla totiž choť Bedřicha Smetany a v Klatovech se narodila. Pamětní deska se nachází se v Pražské ulici č. p. 121. Desku zhotovila spořitelna města Klatov. Bohužel dnes je ve velmi tristním stavu. Je špatně čitelná, protože byla nevhodně umístěna nad výlohou, takže je příliš vysoko. V době instalace desky se ulice jmenovala Kolerusova. Na desce není uvedeno datum instalace. Na desce je napsáno: „Zde se narodila 5. března 1827 Kateřina Kolářová.“³⁷ Dalším podstatným údajem na pamětní desce je úmrtí Kateřiny Kolářové dne 19. dubna 1859 v Drážďanech.³⁸

2.12 PAMĚTNÍ DESKA JAROSLAVA VRCHLICKÉHO

Jaroslav Vrchlický byl studentem zdejšího klatovského gymnázia.³⁹ Patří bezesporu k nejvýznamnějším osobnostem spjatým s městem Klatovy. Deska obsahuje podobiznu Jaroslava Vrchlického v bočním reliéfu. Je umístěna nalevo od vstupu do budovy bývalé budovy Gymnázia Jaroslava Vrchlického. Deska je instalována v Plánické ulici 196. Deska je vyrobena z bronzu. Na desce je úryvek citátu: „ZDE PÍSNÍ MOJÍCH VYPUČELY KVĚTY“ Dále je na desce napsáno: „NA PAMĚŤ STUDIÍ A MATURITY JAROSLAVA VRCHLICKÉHO NA ZDEJŠÍM GYMNASIU 1869–1872 AKADEMICKÝ SPOLEK ÚHLAVA V ZÁŘÍ 1932.“ Deska upozorňuje na studia a maturitu Jaroslava Vrchlického v letech 1869-1872. Desku Jaroslavu Vrchlickému věnoval Akademický spolek Úhlava v září 1932, což je další údaj dobře čitelný z desky.

---

³⁶ Kateřina Kolářová se narodila 5. března 1827 v Klatovech, zemřela dne 19. dubna 1859 v Drážďanech. Příčina úmrtí je neznámá. Stala se ženou Bedřicha Smetany. Znali se spolu už z Jindřichova Hradce. Byla výbornou klavíristkou. Od roku 1849 mu pomáhala v jeho hudební škole v Praze. Ze čtyř dcer přežila dětství pouze jedna, a to zanechalo na Kateřině Kolářové zdravotní následky. Začala se u ní projevat tuberkulóza. Má pomník v Olšanských hřbitovech.

³⁷NOVÁKOVÁ, Jaroslava. Pamětní desky v Klatovech. In: *Genius loci českého jihozápadu*. České Budějovice: Jihočeské muzeum a Západočeská univerzita v Plzni, 2012, s. 233.

³⁸Viz tamtéž.

³⁹Jaroslav Vrchlický se narodil se dne 17. 2. 1853 v Lounech, zemřel dne 9. 9. 1912 ve věku 59 let v Domažlicích. Byl básník, překladatel, dramatik a vůdčí osobnost lumírovců. V Čechách redigoval Jaroslav Vrchlický Světozor, byl divadelním referentem v časopisech Pokrok a Hlas národa. Pracoval jako tajemník České techniky a v dalších letech pracoval jako tajemník České akademie věd a umění. V roce 1893 byl jmenován profesorem. Byl jmenován poslancem Panské sněmovny ve Vídni. Jeho dílo obsahuje přes 270 děl včetně překladů.

Samotnému aktu instalace pamětní desky se věnovaly periodika Šumavan a Klatovské listy. Oslavy byly v městě velkolepé. Ještě před samotným slavnostním aktem se den předem pořádala oslava. Dne 24. září 1932⁴⁰ večer byla uspořádána v Městském divadelní síni slavnostní akce s bohatým programem. Zahájením večera byl poctěn sbor Smetana. Následovala přednáška Fr. Sekaniny. Program pokračoval řadou písní komponovaných na slova Jaroslava Vrchlického, jež přednesla známá operní pěvkyně Eva Musilová-Kreslová s doprovodem Mistra Josefa Kličky. Přítomna byla paní Eva Vrchlická, jež přednášela bratrovy verše. Večer byl zakončen Fibichovým melodramatem na slova Vrchlického „Hakon“ a poslední tečkou programu se stal mužský sbor „OSVĚTA“. Slavnostní odhalení desky Jaroslava Vrchlického se konalo dne 25. září 1932⁴¹ v ranních hodinách za slunného počasí. Přítomny byly klatovské spolky, korporace a obyvatelé města Klatov. Dorazil také zástupce města Loun. Slavnost se konala v Komenského sadech a byla zahájena pěveckým kroužkem Sokola, jenž řídil pan Bouzek. Poté následoval krátký proslov starosty „Úhlavy“. Starosta připomněl v proslovu pomník Jana Krejčího a poděkoval za hojnou účast. Slavnostní řečník byl básník Antonín Klášterský. V slavnostní řeči zmínil život a tvorbu a dílo Jaroslava Vrchlického. Nelze nezmínit kritiku oslavy cizích básníků a opomíjení našich básníků v Klášterského řeči, jež končila poděkováním spolku „Úhlavě“. Po proslovu Antonína Klášterského následovalo slavnostní stržení roušky na desce. Dále následovalo pozdravení přítomných ředitelem gymnázia panem K. Petersem. Ředitel Státního a reálného vyššího gymnázia pan K. Peters připomenul žákům: „*Žáci gymnázia budou mít ve chvílích oddechu míti stále na očích obraz nejslavnějšího žáka klatovského ústavu, který i po letech hlásil se k němu jako – Emil Frída*“. Nato pan Špelina odevzdal desku do péče města Klatov, za niž učinil poslední projev kulturní referent pan Dr. E. Flat. Slavnost byla zakončena hymnami. Deska nebyla odhalena na vhodném místě, byla totiž příliš mimo hlavní trasy občanů. Proto byla v roce 1936 přesunuta na vhodnější místo, kde je do současnosti. Mnozí studenti vídají desku každý školní den při vstupu do budovy, a proto předpokládám že jim je deska zcela známá. Také Plánická ulice je velmi frekventovaná s ohledem na nedaleké sídliště.

---

⁴⁰Oslavy Jaroslava Vrchlického v Klatovech. *Klatovské listy*, 1. říjen 1932, s. 3–4.

⁴¹Viz tamtéž.

2.13 PAMĚTNÍ DESKA ANTONÍNA RYTÍŘE RANDY

Antonín rytíř Randa byl univerzitní profesor a prezident České akademie věd a umění.⁴² Hlavním motivem desky je reliéfní portrét Antonína rytíře Randy z profilu v horní části, ve spodní části je nápis: „UNIV. PROFESOR JUDR. ANTONÍN RYTÍŘ RANDA MINISTR KRAJAN A PRESIDENT ČESKÉ AKADEMIE VĚD A UMĚNÍ, STUDOVAL NA ZDEJŠÍM GYMNASIU R. 1844–50.“ Deska je instalována při vchodu do budovy Vyšší odborné školy v přízemí mezi okny. Deska je v současnosti umístěna v Plánické 196. Deska je vyrobena z bronzu. Pamětní deska Antonínu rytíři Randovi byla instalována na budově státního československého reálného gymnázia Jaroslava Vrchlického v Klatovech. Příležitostí k tomuto slavnostnímu aktu se stalo 100. výročí jeho narození. Slavností akt měl celorepublikový ohlas, nebyla to tedy jen regionální slavnost. Oslava se totiž konala pod protektorátem ministra školství a národní osvěty doktora J. Krčmáře. Sám ministr se stal dokonce řečníkem na slavnosti. Na slavnosti nechyběl místní tisk, krajský tisk a redaktor J. V. Vaněk za redakci celostátních novin s názvem Národní politika.⁴³ Prvním úkolem měšťanů bylo přivítat v dopoledních hodinách ministra u gymnázia. Přijel v deset hodin spolu s prezidentem České akademie věd a umění J. B. Foerstem, rektorem Karlovy Univerzity Dr. J. Drachovským a děkanem Karlovy Univerzity Dr. F. Funkem. Po úředním hlášení a představení byl pan ministr Dr. J. Krčmář uvítán krátkou řečí ředitele gymnázia K. Peterse, v které nechyběl postesek nad morální krizí ve společnosti a hrdé vlastenecké prohlášení. Slavnost po usazení vzácných hostů na tribuně proti desce mohla začít podle programu v 11 hodin. Odhalování pamětní desky se účastnili mimo jiné Dr. V. Kubeš za Právnickou jednotu, viceprezident krajského trestního soudu Stanislav Bouček, za městskou radu plzeňskou Dr. Šíp a náměstek starosty. Za rodinu oslavovaného Randy Dr. Ota Kruliš-Randa a Ivo Kruliš-Randa se svými rodinami. Slavnost zahájil krátkým vstupním proslovem starosta spolků akademiků Úhlava. V něm zmínil vřelý vztah Dr. Antonína Randy k městu Klatovy. Další částí proslovu byla připomenutí čestného členství Dr. Antonína Randy ve spolku

---

⁴² Antonín Randa se narodil se 8. července 1834 v Bystřici nad Úhlavou, zemřel 6. října 1914 v Dobřichovicích. Byl profesor občanského práva na právnické fakultě Univerzity Karlo-Ferdinandovy v Praze. Zakladatel moderní civilistiky, čestný doktor univerzit v Bologni a Krakově. Od roku 1881 byl členem rakouské Panské sněmovny a Říšského soudu. V letech 1908–1914 působil jako druhý prezident České akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění.

⁴³Náklad deníku Národní politika dosahoval cca 120 tisíc výtisků, nedělní vydání pak až 400 tisíc výtisků. Národní politika byla nejprodávanějším deníkem v předválečném Československu.

akademiků Úhlava, jež bylo uděleno roku 1912.⁴⁴ Hlavní styčné body k uctění památky Randovy byly stoleté výročí jeho narození, devadesátileté výročí jeho narození a dvacetileté výročí jeho smrti. Starosta spolků akademiků Úhlava pak na konci proslovu poděkoval hostům, především Dr. Krčmářovi. Poté se ujal slova Dr. Krčmář. V proslovu vyzdvihl Randovu skromnost, čestnost. Dr. Krčmář ocenil celé jeho vědecké dílo, které je prodchnuto snahou o spravedlnost. Dr. Randa byl také podle ministra velký vlastenec z celého srdce. Ministr se pochvalně zmínil o velké zásluze Dr. Randy o rozvoj lidového peněžnictví a o jeho velkou starost o českou univerzitu. Po proslovu následovalo odhalení pamětní desky a krátké poděkování Pětuleho panu ministrovi a prosba o přijetí desky do správy státního gymnázia. Na řečniště pak vstoupil ředitel Peters, jenž přijal desku do opatrování. Zároveň poděkoval akademickému spolku ze srdce. Následoval další z projevů rektora Karlovy Univerzity v Praze Dr. Josefa Drachovského. Podle rektora měla pamětní deska Randy na budově být připomínkou českého vlastenectví pro studenty a veškerou mládež. Konec proslovu byl poděkování spolubudovatelům desky. Další proslov měl prezident České akademie věd PhDr. J. B. Foerster. V řeči vyslovil přání, aby nezmizel idealismus ze srdcí mládeže a aby byl Randa vzorem a příkladem pro generace dnešní a budoucí. Děkan právnické fakulty Karlovy Univerzity JUDr. Vilém Funk poukázal ve své řeči na skutečnost, že Randa byl po 44 let členem učitelského sboru Karlovy Univerzity a stal se mezinárodně uznávanou kapacitou ve svém oboru. Další z řady proslovů patřil viceprezidentovi krajského trestního soudu v Praze Stanislavu Boučkovi. V něm vyzdvihl Randova studia v Klatovech a jeho sympatie ke klatovským studentům v období jeho učitelských let. Další proslovy patřily Vladimíru Kubešovi za Právnickou jednotu v Praze a hejtmanovy K. Wegerovi za Klatovy. Po projevech hostí přečetl ještě starosta Úhlavy telegram spolku československých právníků ze Všehrd. Pěvecký kroužek klatovského Sokola zazpíval obě státní hymny, a tak byla slavnost ukončena. Po slavnosti odebrali se někteří hosté do ředitelny gymnázia, zde totiž mohli shlédnout některé památky na Dr. Antonína rytíře Randy. Po slavnostním obědě se pak vzácní hosté přesunuli do muzea, kde navštívili výstavu Randových rukopisů. Poslední krátká zastávka hostů byla u Švehlova pomníku a poté hosté již odjeli do svých domovů. Umístění desky je na velmi vhodném místě v současnosti je Plánická ulice velmi živá část

---

⁴⁴Slavnost odhalení pamětní desky JUDr. Ant. ryt. Randy. *Klatovské listy*, 6. říjen 1934, č. 40, s. 1.

města s ohledem na cestu k nedalekému sídlišti. V okolí pamětní desky se nachází různé státní instituce.

2.14 PAMĚTNÍ DESKA JINDŘICHA VANČURY

Jindřich Vančura byl velmi vážený občan města Klatov. ⁴⁵Deska Jindřicha Vančury je umístěna na rohu budovy Vlastivědného muzea Dr. Hostaše v křižovatce, takže je deska v současnosti mírně stíněna dopravní značkou. Deska je bronzová s reliéfem portrétu, jenž je umístěn v horní polovině desky nad nápisem: „HISTORIOGRAFU MĚSTA KLATOV PROF. DR. JINDŘICHU VANČUROVI, KTERÝ S T. G. MASARYKEM A ARNOŠTEM DENISEM SPOLUPRACOVAL NA DÍLE ČS. OSVOBOZENÍ VĚNUJÍ Z LÁSKY VDĚČNÍ SPOLUOBČANÉ A CTITELÉ.“ Na desce nechybí datum narození 31. 8. 1855 a datum úmrtí 2. 1. 1936. Na pamětní desku Jindřicha Vančury přispěli mnozí občané. Příspěvky přijímalo museum dr. Karla Hostaše v Klatovech a Spořitelna města Klatov. Z osobností přispěli například ministr národní obrany František Machník darem 100 Kč.⁴⁶ Desku historiografa města Klatov modeloval akademický sochař Miloš Suchánek, žák profesora O. Španiele. Zasloužená vzpomínková oslava na rodáka z Klatov proběhla vzpomínkovou oslavou v dnech 24. a 25. října 1936.⁴⁷ Jindřich Vančura zemřel 2. ledna 1936 v Praze a odhalení pamětní desky se tedy konalo ve velmi smutné atmosféře. Jeho úmrtím bylo zasaženo vydávání „Dějin města Klatov“. Vzpomínkovou oslavu uspořádala městská klatovská rada s kurátorem městského musea Dr. Karlem Hostašem. V sobotu dne 24. října 1936 se pořádala v městském divadle v 20 hodin tryzna, kterou zahájil pěvecký odbor Sokola zapěním mohutného Kličkova sboru „Naše perla“. Úvodní proslov přednesl starosta města pan Adolf Vláčil, ten promluvil krátce o životě a díle Jindřicha Vančury. Po úvodním proslovu pokračovali v prosloveh dva bývalí žáci Dr. Jindřicha Vančury. Prvním z nich byl profesor Dr. Schuster z Kralup, jehož řeč trvala celou hodinu. V řeči vylíčil důkladně celou vědeckou práci Dr. Jindřicha Vančury, jeho příkladnou výchovu

---

⁴⁵ Jindřich Vančura se narodil dne 31. srpna 1855 v Klatovech, zemřel ve věku 81 let 2. ledna 1936 v Praze. Byl středoškolský profesor, historik a překladatel. Je autorem podrobných dějin města Klatovy. Jindřich Vančura přeložil do češtiny dílo Ernesta Denise. Je autorem monografie o E. Denisovi. Patřil ke stoupencům T. G. Masaryka ve sporech o pravosti rukopisů Královédvorského a Zelenohorského i ve sporu o smysl českých dějin. Na toto téma napsal řadu článků v časopisech Athenaeum, Naše Doba i jiných.

⁴⁶Památce slavného klatovského rodáka prof. PhDr. Jindřicha Vančury. Šumavan, 31. říjen 1936, č. 85, s. 2-3.

⁴⁷Viz tamtéž.

gymnaziálních studentů a jeho příkladný život. Druhým řečníkem byl předseda senátu doktor František Soukup. Proslovy zakončil pan František Plánička, jenž zmínil krátce styky Dr. Jindřicha Vančury s museem Klatov. Tryznu pak ukončil pěvecký sbor Sokola zapěním Foersterova sboru „Velké, širé, rodné lány“ a státní hymny. Odhalení pamětní desky se konalo v 10 30 hod. dopoledne před budovou klatovského muzea. Zahájení bylo svěřeno odboru Sokola, jenž zapěl Smetanovo „Věno“. Poté promluvili starosta města pan Adolf Nevláčil, předseda senátu pan Dr. František Soukup, kulturní referent města Klatov Dr. E. Flat, zástupce fakulty Masarykovy v Brně pan profesor Helfert, předseda gymnázia Peters a soudní rada pan Heck. Tajemník muzea pan František Plánička přečetl omluvné a pozdravné přípisy. Slavnost ukončil pěvecký odbor Sokola zapěním sborů „Sláva Tobě“ od Bedřicha Smetany a státní hymny. Na vzpomínkové slavnosti nechyběl rodina profesora Vančury, zástupci vědeckých společností, zástupci města, úřadů, korporací a spolků města Klatovy. Bohužel odhalování pamětní desky Jindřicha Vančury nemělo takový ohlas u veřejnosti, což snižovalo hodnotu pietního aktu. Důvodem pro nízkou účast veřejnosti na pietním aktu byla včerejší tryzna ze dne 24. října 1936.⁴⁸ Proslovy řečníků profesora Schustera a doktora Soukupa byly totiž velmi obsáhlé, a protože jmenovaní měli řečnit znovu, lidé raději nepřišli. Proto byla čestná tribuna prázdná, a proto přišli jen ti, kterým velela mravní povinnost.⁴⁹ Další výtkou k pietní slavnosti bylo teatrální řečnění a nevhodné oslovování rodiny Jindřicha Vančury doktorem Soukupem. Čtení dlouhé řady omluvných přípisů nebylo také příliš vhodné. Pro vyhledání náležitých informací jsem musel využít dobový regionální tisk Šumavan, pro informace k životopisu jsem použil encyklopedii Ottův slovník naučný.

2.15 PAMĚTNÍ DESKA JOSEFA KLIČKY

Josef Klička byl vynikající hudební skladatel a rodák města Klatov.⁵⁰ Deska se nalézá na rohovém domě na náměstí Míru 151. V tomto domě se Josef Klička narodil. Deska není vidět přímo z náměstí, ale pouze z boční Randovy ulice. Materiál na pamětní

---

⁴⁸Viz tamtéž.

⁴⁹Viz tamtéž.

⁵⁰Josef Klička se narodil dne 15. 12. 1855 v Klatovech, zemřel ve věku 82 let dne 28. 3. 1937 v Klatovech. Byl hudební skladatel, houslista varhanistka. Studoval na pražské konzervatoři. Stal se členem divadelního orchestru a současně studoval varhanickou školu. V roce 1876 se stal kapelníkem Švandova divadla. Od roku 1878 do roku 1881 byl kapelníkem orchestru Prozatímního divadla. Na pražské konzervatoři se stal v roce 1885 profesorem varhanní třídy. Od roku 1892 do roku 1895 zastupoval v pražské konzervatoři ředitele Antonína Dvořáka. Josef Klička se stal inspektorem hudebních škol. Jeho skladatelská tvorba byla velmi rozsáhlá: varhanní tvorba, sborová vokální tvorba, komorní tvorba, tvorba na harfu a tvorba pro Českou obec sokolskou.

desku byl vybrán bronz. Deska je čtvercová s připojeným horním medailonem. Nápis je reliéfní a informuje, že se v domě narodil hudební pedagog, varhaník a skladatel Josef Klička. Dle pokračujícího reliéfního nápisu se dozvíme, jak významná osobnost byl Josef Klička, protože jen málo lidem se podaří být profesorem mistrovské školy, státní konzervatoře hudby nebo řádným členem československé akademie věd a umění. Na desce nechybí datum narození 15. 12. 1855 a datum úmrtí 28. 3. 1937. Na desce nejsou uvedeny údaje o instalaci desky a objednatel a iniciátor pamětní desky a tyto informace jsou dohledatelné pouze v Kronice města Klatovy z roku 1955. Historie pamětní desky souvisí se stým výročím narození Josefa Kličky. Žádné další oslavy související s pamětní deskou mi nejsou známy.

2.16 PAMĚTNÍ DESKA OTAKARA VOČADLA

Deska, věnovaná Otakaru Vočadlovi⁵¹, byla instalována v Klatovech při příležitosti jeho nedožitých stých narozenin v roce 1995. Deska se nachází na jeho rodném domě na náměstí Míru 154. V současnosti je to budova, kde sídlí ČSOB. Deska je umístěna konkrétně vpravo na kraji budovy a je umístěna v úrovni očí, takže je dobře čitelná. Na desce je napsáno: „ZDE SE NARODIL 2. 10. 1985 UNIV. PROF. PHDR. M. A. (CANTAB) OTAKAR VOČADLO, SVĚTOVĚ PROSLULÝ ANGLISTA A LINGVISTA, ZAKLADATEL ČESKÉ A SLOVENSKÉ AMERIKANISTIKY“. Deska je z bronzu. V desce se kromě reliéfního písma nachází reliéfní rámeček s boční podobiznou Otakara Vočadla. Instalace desky byla pravděpodobně soukromá iniciativa rodiny a k instalaci desky se neváže žádná oficiální slavnost. Na desce není zaznamenána signatura autora desky a ani datum instalace.

2.17 PAMĚTNÍ DESKA FRANTIŠKA MACHNÍKA

František Machník byl jeden z nejvýznamnějších ministrů obrany.⁵² Deska Františka Machníka byla instalována 6. 10. 2011 v předsálí budovy Střední zemědělské a

---

⁵¹ Otakar Vočadlo se narodil dne 2. října 1895 v Klatovech, zemřel dne 24. ledna 1974 v Praze ve věku 78 let. Byl pedagog, lingvista, filolog, literární historik, překladatel, publicista a zakladatel české anglistiky a amerikanistiky. Po obecné škole a gymnáziu v Klatovech nastoupil Otakar Vočadlo Na Filosofickou fakultu Karlo-Ferdinandovy univerzity v Praze. Byl rodinným přítelem sourozenců Čapkových. V letech 1922–1928 působil na Škole slovanských studií Londýnské univerzity. V letech 1933–1938 založil a budoval katedru anglistiky na Univerzitě Komenského v Bratislavě, na níž byl jmenován profesorem anglického jazyka a literatury. Od roku 1939 přednášel na Univerzitě Karlově v Praze. Během 2. světové války byl vězněn v koncentračních táborech Terezín, Osvětim, Buchenwald. V roce 1949 byl z politických důvodů z Univerzity Karlovy propuštěn a rehabilitace se dočkal v roce 1968.

⁵²František Machník se narodil 30. dubna 1886 v Nebřehovicích u Strakonice jako nejmladší z deseti dětí zdejšího sedláka. Po studiích na Filozofické fakultě pražské c. k. české univerzity Karlo – Ferdinandovy působil jako učitel v Chrudimi, kde se i oženil. V roce 1919 se i s rodinou přestěhoval do Klatov, kde se

potravinářské školy v Klatovech. Důvodem k určení tohoto konkrétního data instalace byla spojitost se 125. výročím narození významného politika Františka Machníka. Do pamětní desky je umístěna vpravo černobílá portrétní fotografie Františka Machníka, v levé části pamětní desky je zaznamenáno jméno a příjmení, dále jsou zaznamenány datumy narození a úmrtí, státní funkce a kdo pamětní desku věnoval. Důležitým motivem pro instalaci pamětní desky Františkovi Machníkovi v budově Střední zemědělské a potravinářské školy v Klatovech byla skutečnost, že zde byl František Machník od 1. srpna 1925 ředitelem. Dalšího ocenění se tedy dočkal až po smrti již zmiňovaného data 6. 10. 2011.⁵³ S ohledem na slavnostní akt odhalení pamětní desky se konala ve škole beseda s potomky Františka Machníka. V prostorách školy nechyběla výstava o životě a jeho době. Byla dokonce vytištěna publikace o nákladu 500 kusů. Akci financovalo několik organizací, například Město Klatovy. S ohledem na umístění pamětní desky se nemohlo samotného pietního aktu zúčastnit velké množství lidí, ale rozhodně měl slavnostní akt velký význam pro potomky Františka Machníka. Slavnostní akt odhalení pamětní desky byl naplánován na minutu a také tak zrealizován. Ve spojitosti s oslavou se konala beseda pro veřejnost v Městské knihovně Klatovy a začala v 17 hod. Besedoval Lukáš Kopecký, jenž napsal o F. Machníkovi diplomovou práci. Hostem besedy se stala vnučka Františka Machníka Jana Sehnalová a Jana Marie Kutnová, jež byla vnučka jeho bratra.⁵⁴ Pamětní deska je umístěna na specifickém místě. Uvidět desku mají možnost pouze žáci, učitelé a rodiče, což vede k určité neznalosti občanů města Klatov o pamětní desce.

---

stal nejdříve učitelem a od roku 1925 se stal ředitelem zdejší zemské vyšší hospodářské školy. V tomto roce byl zároveň zvolen poslancem Národního shromáždění za agrární stranu. V červnu 1935 se Machník stal ministrem národní obrany, avšak ředitelem školy i nadále zůstal. Město Klatovy si činnosti a zásluh Františka Machníka velmi cenilo a jmenovalo ho čestným občanem města Klatov. Také tehdy nová kasárna pro pěchotu na Plánickém předměstí nesla jeho jméno. Během protektorátu byl Machník penzionován. V roce 1944 byl gestapem zatčen a soud ho nejdříve odsoudil k trestu smrti, později byl rozsudek změněn na 10 let káznice. Po 2. světové válce byl sledován státním aparátem. V roce 1952 byl odsouzen k pěti letům ve vykonstruovaném procesu a musel nastoupit do věznice na Pankráci. Po roce byl propuštěn na amnestii, kterou vyhlásil Antonín Zápotocký. V roce 1967 zemřel.

⁵³PAUZA, Ludvík. V Klatovech zavzpomínají na Františka Machníka. *Klatovský deník [online]. Poslední aktualizace 5. 10. 2011, [cit. 2017-05-15].* Dostupné z www.klatovsky.denik.cz/zpravy_region/v-klatovech-zavzpominaji-na-frantiska-machnika.html.

⁵⁴Viz tamtéž.

2.18 PAMĚTNÍ DESKA JANA HUSA

Jan Hus je považován za nejvýznamnější postavu českých dějin.⁵⁵ Pamětní desku mu byla instalována na Husově náměstí na budově č. p. 50. Husova slavnost se konala dne 5. 7. 2015. Na jednobarevné fasádě secesní budovy je dobře viditelná žulová deska s bronzovým reliéfem. Sama Husova slavnost je velmi zdařile zaznamenána na elektronických stránkách *Přátelé české historie*.⁵⁶ Hlavním iniciátorem akce se stal Ivan Rubáš, jenž měl první proslov, kde vyzdvihl první kulturní počín v tomto směru za celé období historie města Klatov. Z úvodního proslovu je patrné, že se akce zúčastnil starosta města Klatov Rudolf Salvetr a místostarosta Václav Chroust. Za církev se dostavili dva zástupci. Za Církev československou husitskou se účastnila farářka Lenka Palčovičová a za Církev římskokatolickou děkan Jaroslav Karel. Nechyběl autor plastiky Jaroslav Bejvl. Přítomny byly spolky LADA a RYNEK. Pěvecký soubor Lada vzdal čest a poté následovaly proslovy starosty a místostarosty a dále projev Jaroslava Bejvla. V dalším projevu Ivan Rubáš kritizoval nesrovnalosti s názvem ulice, potom mluvil o samotné desce a autorovi Jaroslavu Bevlovi a kameníkovi Miroslavu Strnadovi. Všem na konec poděkoval. Následovala část projevu o Janu Husovi. Po projevu následovalo požehnání desky od faráře Jaroslava Karla. Pěvecký spolek LADA zapěl husitský chorál. Po husitském chorálu následovalo asi dvacetiminutové představení divadelního spolku RYNEK. Další částí bylo několik vlasteneckých písní a rozdávání pamětních listů.

2.19 PAMĚTNÍ DESKA LEOPOLDA EUGENA MĚCHURY

Deska je věnována významnému hudebnímu skladateli Leopoldovi Eugenovi Měchurovi.⁵⁷ Pamětní deska se nachází v Křížové ulici č. p. 162/I. Je instalována nalevo od vchodu do budovy. Její umístění je trochu netypické v úrovni očí. Zajímavostí je, že

---

⁵⁵ Narodil v Husinci u Prachatic roku 1371, zemřel ve věku 44 let v Kostnici dne 6. 7. 1415. Mistr Jan Hus byl český náboženský myslitel, kazatel a reformátor. Zasloužil se vydání Dekretu kutnohorského, který podstatně zmenšil význam německých mistrů. Husovi se také přiznává zásluha na reformě českého pravopisu. Studoval na pražské univerzitě artistickou fakultu, kde získal v roce 1396 titul mistra svobodných umění. V roce 1398 začal přednášet, zapsal se na teologickou fakultu a nechal se vysvětit za kněze. Od roku 1402 kázal v Betlémské kapli. Za Husovy názory byla na něj v roce 1410 uvalena klatba. V době konání církevního koncilu v Kostnici byl zatčen, uvězněn a odsouzen. Husovo učení dalo vzniknout husitskému hnutí, české reformaci a úsilí o proměnu katolické církve.

⁵⁶ Husova slavnost 2015. *Přátelé české historie* [online]. Klatovy: prateleceskehistorie.estranky, 2015 [cit. 2017-05-15]. Dostupné z www: <<http://www.prateleceskehistorie.estranky.cz/clanky/historie---clanky/husova-slavnost-2015---sled-udalosti.html>>.

⁵⁷ Eugen Leopold Měchura se narodil dne 2. února 1804 v Praze, zemřel dne 11. února 1870 v Otíně. Eugen Leopold Měchura byl český skladatel; autor kantát (Pohřeb na Kaňku, Štědrý den), oper (Marie Potocká), orchestrálních děl, písní, sborů, komorních a jiných skladeb. Střídavě žil a pracoval v Klatovech a Otíně. Leopold Eugen Měchura byl tchánem Františka Palackého.

byla instalována jako poslední ze tří socialistických desek, tedy do listopadu 1989. Deska byla instalována v pátek 9. října 1987 v rámci oslav výročí 175 let od založení klatovského gymnázia.⁵⁸ Akademický sochař Vladimír Svoboda je autorem desky z bronzu. Rozměry desky jsou 44 cm na šířku a 55.5 na výšku. Opis desky: „ZDE ŽIL HUDEBNÍ SKLADATEL LEOPOLD EUGEN MĚCHURA 1804-1870“. Další nápis je: „ORGANIZÁTOR HUDEBNÍHO ŽIVOTA KLATOV“. Přes svoji netypickou polohu je možná právě proto deska přehlížena. Mnozí obyvatelé Klatov si ve spěchu desky nevšimnou.

2.20 PAMĚTNÍ DESKA BOHUMILA PRUSÍKA

Deska rodáka Bohumila Prusíka⁵⁹ je skromná bez patosu. Bohumil Prusík je ve světě velmi významná a uznávaná osobnost v oblasti lékařství. Nápis na desce je: „V tomto domě se narodil 26. V. 1886 a léta se svými rodiči žil věrný klatovák, profesor vnitřního lékařství UK v Praze MUDr. Bohumil Prusík“. Deska imituje zlato a nápis je v ní vyryt. Deska je umístěna na náměstí Míru 65. Deska byla zhotovena z iniciativy rodiny a je pouze skromnou připomínkou dalšího významného rodáka Klatov.

2.21 PAMĚTNÍ DESKA KLATOVSKÝCH ŽELEZNIČÁŘŮ

Důvodem k instalaci pamětní desky byla událost ze dne 20. dubna 1945.⁶⁰ Jednalo se o největší letecký útok na Klatovy. Při útoku před polednem dva svazy těžkých bombardérů svrhly bomby na prostor klatovského nádraží a jeho okolí. Většina budov byla zničena. Počet obětí není znám. Jsou známy pouze dvě oběti klatovských železničářů a dalších tří obětí z okolí nádraží. Pamětní deska upomíná také na oběti věznění v době nesvobody. Pamětní deska se nachází v hale nádražní budovy vlevo při vchodu na nástupiště číslo jedna. Pamětní deska mohla být instalována teprve v roce 1960, tedy po

---

⁵⁸Vlastivědné muzeum dr. Hostaše v Klatovech, ze scénáře výstavy „Drobné památky vyprávějí“

⁵⁹ Bohumil Prusík se narodil dne 26. května 1886, zemřel dne 6. září 1964 v Mariánských Lázních. Bohumil Prusík byl internista. Po maturitě na klatovském gymnáziu studoval na Lékařské fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Patřil mezi nejvýznamnější představitele české školy vnitřního lékařství. Bohumil Prusík se specializoval na nemoci srdeční, cévní a plicní. Bohumil Prusík pracoval na II. interní klinice profesora Pelnáře, jako profesor patologie a terapie nemocí vnitřních Lékařské fakulty UK a přednosta lůžkových zařízení vedl její propedeutickou kliniku. Prusík byl jedním z průkopníků, kteří po roce 1918 začali v české medicíně uplatňovat některé tehdy zcela nové diagnostické a terapeutické postupy. V roce 1923 jako první v Československu zavedl inzulin do léčení diabetického kómatu. Jeho největší přínos je v oblasti základních vyšetřovacích metod v kardiologii. V roce 1933 přivezl do Prahy z Velké Británie první elektrokardiograf. Za nacistické okupace byl přednostou interního oddělení nemocnice na Královských Vinohradech a v letech 1945 až 1958 řídil IV. interní kliniku Fakulty všeobecného lékařství UK v Praze. Je zakladatelem české angiologie. Jako vůbec první český lékař byl Prusík v roce 1938 navržen mezi kandidáty na udělení Nobelovy ceny za fyziologii a medicínu.

⁶⁰SÝKOROVÁ, Lenka. *Klatovy*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2010, s. 534.

dostavbě nového nádraží na paměť patnáctiletého výročí ukončení druhé světové války.

⁶¹ Desku věnovali českoslovenští železničáři.

2.22 PAMĚTNÍ DESKA OSVOBOZENÍ KLATOV AMERICKOU ARMÁDOU

Instalace pamětní desky souvisí s obnovou demokracie v roce 1989. Lidé si na listopadových mítincích vyžádali obnovení pamětní desky. ⁶² Samotný akt instalace byl proveden 13. prosince 1989 na budově klatovské radnice. ⁶³ Na budově byla znovu instalována pamětní deska americké armádě za osvobození města Klatov. Poděkování patří především vojákům 3. armádního sboru generála Pattona. Dne 22. prosince 1989⁶⁴ proběhlo slavnostní odhalení a položení věnců za účasti téměř 10 000 lidí. Nechyběli ani zástupci politických stran a organizací. Nelze opomenout ani představitele americké ambasády. Řečníkem byl MUDr. Oldřich Richter, po něm následoval proslov vojenského ataše americké ambasády E. J. Motyky. Hudební doprovod zajistili hudební tělesa Šumavan a posádková hudba. Během pietního aktu zazněli hymny obou států. Tato znovuobjevená deska se tedy po peripetích dočkala obnovení historické pravdy. Poslední událostí, týkající se desky, byla výměna míst s deskou „ruskou“ dne 19. září 2001.⁶⁵ Původní deska byla odhalena na klatovské radnici v den amerického svátku dne 4. července 1946 ⁶⁶ Slavnosti se účastnily zástupci velvyslanectví USA a ministerstvo národní obrany. Slavnost pořádal Místní národní výbor. Začátek slavnosti byl spojen s příchodem klatovské posádky, Sokolů s dorostenci a hasičů před pátou hodinou podvečer. Náměstí se zaplnilo občany. Po příjezdu hostů a prohlídce radnice se započalo se samotným aktem slavnosti. Ten byl započat slavnostní přehlídkou čestné roty. Poté následoval zpěv chorálu mužského sboru Sokola. Následovalo krátké uvítání přítomných předsedou Místního národního výboru Jaroslavem Kalabzou. V krátkém úvodním

---

⁶¹BÖHM, Filip. Klatovské nádraží oslaví padesátiny Dostupné z www:

<http://klatovsky.denik.cz/zpravy_region/klatovske-nadrazi-oslavi-padesatiny20090804.html>.

Klatovský deník [online]. 2009 [cit. 2017-04-25]. Dostupné z www:

<http://klatovsky.denik.cz/zpravy_region/klatovske-nadrazi-oslavi-padesatiny20090804.html>.

⁶² Důvodem pro obnovení pamětní desky se stala demontáž původní desky z budovy radnice v brzkých ranních hodinách dne 2. října roku 1950, deska byla následně roztavena ve „Škodovce“. Po roztavení první pamětní desky byla v roce 1968 odlita druhá pamětní deska o stejných rozměrech původní desky (115 x 78 cm) a instalována byla v květnu 1968. V roce 1978 byla deska opět odstraněna a nahrazena deskou „vietnamskou“. Výměna proběhla v noci.

⁶³Státní oblastní archiv Klatovy (SOAK). Kronika města Klatov 1989, číslo fondu 292, značka fondu Měst NV Klatovy, signatura OK 68, s. 12.

⁶⁴Viz tamtéž.

⁶⁵RUBÁŠ, Ivan – PROTIVA, Josef. *Klatovy kdysi a dnes. Netradiční pohled do historie města*. Klatovy: Ivan Rubáš, 2008, s. 73.

⁶⁶Odhalení pamětní desky na klatovské radnici. *Svobodné Pošumaví*, 12. červenec, číslo 13, s. 4.

proslovu ocenil J. Kalabza význam osvobození města Klatov z německé nadvlády. Po něm promluvil předseda ONV inspektor Viřha, načež se ujal slova slavnostní řečník poslanec Ústavodárného národního shromáždění Vojta Beneš. Jeho řeč byla částečně historická od vzniku USA, navazovala dále na přátelství našich zemí a končila doslovem v anglickém jazyce. Po řeči poslance Vojty Beneše následovala děkovaná řeč zástupce americké vlády pana C. P. Reynollse a jeho srdečnou řeč přeložila do jazyka českého Miss Maurice D. Warner. Za MNO promluvil armádní generál Kutlvašr a následně byla deska odhalena. Po odhalení desky promluvil ještě americký kapitán Georg M. Urban slovensky. Nato zazpíval pěvecký kroužek Sokola Smetanův sbor „Věno“. Následovaly hymny obou států. Slavnost byla ukončena defilé vojenské posádky a krojovaných spolků. Je vhodné podotknout, že znovu obnovená deska se dočkala naplnění svého smyslu. Každoročně se totiž koná od roku 1989 dne 5. května u desky osvoboditelů položení květin a věnců a vzpomínka na události oněch významných dní pro Klatovy a naši vlast. Mé tvrzení dokládá například oslava 70 let od konce druhé světové války, kdy se v Klatovech konaly oslavy osvobození a součástí oslav se stal nástup vojáků 142. praporu oprav na náměstí Míru, přinesení historického praporu Dragounského praporu č. 4, projevy na pódiu, vzorné položení věnců a květin u pamětních desek a státní hymna ČR a USA.

2.23 PAMĚTNÍ DESKA OSVOBOZENÍ ČESKOSLOVENSKA SOVĚTSKOU ARMÁDOU

Deska se nachází na náměstí Míru 62. Je umístěna na budově radnice města Klatov a nachází se konkrétně vlevo na kraji budovy radnice. Instalace pamětní desky souvisí s oslavami v roce 1960, protože v městě v rámci oslav 700. výročí založení města králem Přemyslem Otakarem II. probíhalo mnoho kulturních akcí. Mimo jiné byl například v městě zpřístupněn nový výstavní pavilón postavený v akci „Z“ nebo se zde konala nejrozsáhlejší výstava klatovských karafiátů. Do Klatov přijeli umělci z Národního divadla s operou Prodaná nevěsta. Na samotné desce je nápis: „9. KVĚTNA 1945 OSVOBODILA SOVĚTSKÁ ARMÁDA ČESKOSLOVENSKO“ Pod plastickým bočním reliéfem tanku je menší reliéfní nápis: „ODHALENO V RÁMCI OSLAV 700. VÝROČÍ ZALOŽENÍ MĚSTA KLATOV“. Nad nápisy je plastika ruského vojáka, jenž drží v pravé ruce holčičku a v levé má kytici. Zajímavostí je reliéfně vypracovaný plášť na pamětní desce. Vpravo dole pod jednou ze čtyř hvězd na desce je signatura sochaře desky Miroslava Pangráce. Sovětská deska byla v roce 2001 přesunuta na své současné

místo.⁶⁷ Důvodem byla snaha klatovského občana Jaroslava Jindřicha přiblížit se původní instalaci americké desky. Proto byly desky „americká“ a „sovětská“ přesunuty se souhlasem města Klatov. V Klatovech do roku 1989 probíhaly každoročně mohutné oslavy související s osvobozením Československa v roce 1945. Pro příklad uvádím 40. výročí osvobození v roce 1985, kdy se shromáždění na náměstí odhadovalo na 11 000 obyvatel.⁶⁸ Shromáždění bylo považováno za manifestaci pracujících a byli zde přítomni představitelé okresních a městských orgánů. Přítomen byl zástupce Sovětské armády pplk. V. V. Sereda. Před manifestací se pokládaly věnce u památníků obětí války pod Valy a ve Spáleném lese. Večer téhož dne se konalo v sále kulturního domu Družba slavnostní zasedání, kde se udělovali pamětní medaile a čestná ocenění zasloužilým členům Komunistické strany Československa. Určitě stojí za připomenutí „nevhodné vystoupení americké delegace na náměstí, za což byl delegaci odepráno povolení Městského Národního výboru na položení věnců u památníků padlých pod Valy.“⁶⁹

2.24 PAMĚTNÍ DESKA PŘIPOMÍNÁJÍCÍ SOVĚTSKOU OKUPACI V ROCE 1968

Slouží jako upomínka vpádu sovětských vojsk a dalších členských zemí Varšavské smlouvy do ČSSR dne 21. srpna 1968. Návrh na zhotovení pamětní desky dala místní pobočka Konfederace politických vězňů České republiky a dále Svaz pomocných technických praporů. Investorem bylo město Klatovy. Celkové náklady byly 190 400 Kč. Autorem desky je sochař Václav Fiala. Instalace pamětní desky byla 20. srpna 2006 a slavnostní akt se uskutečnil 21. srpna 2006 v 15 hod. na Náměstí míru před budovou radnice města Klatovy. Hlavním zástupcem města u slavnostního aktu byl starosta města Karel Mráz. Nemohli chybět zástupci Konfederace politických vězňů. Pamětní deska je umístěna na severní straně radnice. Deska je vyrobena z bronzu a má originální reliéf článku tanku. Opis desky: „21. SRPNA 1968 BYLA VPÁDEM VOJSK SOVĚTSKÉHO SVAZU A JEHO SPOJENCŮ NÁSILÍM OBSAZENA NAŠE ZEMĚ POSLEDNÍ OKUPANTI ODEŠLI K 30. ČERVNU 1991 NA PAMĚŤ NÁM I BUDOUCÍM GENERACÍM VĚNUJE KONFEDERACE POLITICKÝCH VĚZŇŮ POMOCNÉ TECNICKÉ PRAPORY A MĚSTO KLATOVY.“⁷⁰ U desky umístěné na radnici se každoročně konají vzpomínková setkání u příležitosti výročí událostí srpna 1968.

---

⁶⁷Vlastivědné muzeum Dr. Hostaše v Klatovech, ze scénáře výstavy „Drobné památky vyprávějí“

⁶⁸*Státní oblastní archiv Klatovy (SOAK)*. Kronika města Klatov 1985, číslo fondu 292, značka fondu - Městský NV Klatovy, signatura OK 64, s. 105.

⁶⁹Viz tamtéž.

⁷⁰Vlastivědné muzeum Dr. Hostaše v Klatovech, ze scénáře výstavy „Drobné památky vyprávějí“

Vzpomínkového setkání se účastní pravidelně několik desítek lidí. Lidé na ceremonii uctívají památku padlých při okupaci Československa vojsky zemí Varšavské smlouvy. Dnem setkání je symbolicky 21. srpen, jen poslední setkání se uskutečnilo netradičně pondělí 22. srpna 2016.⁷¹ Posledního pietního aktu se účastnili zástupci Policie České republiky, Armády České republiky, Městské policie Klatovy. Městský úřad Klatovy zastupoval tradičně starosta města Mgr. Rudolf Salvetr, jenž přečetl proslov. Své zástupce měly na pietním aktu Svaz Pomocných technických praporů a Konfederace politických vězňů.

2.25 PAMĚTNÍ DESKA NA BUDOVĚ SOUDU

Tato pamětní deska byla odhalena v roce 2014. Je umístěna na budově soudu. Desku věnovalo město Klatovy. Je na ni napsáno: „V TĚTO BUDOVĚ BYLI ZAŽALAŘOVÁNÍ ODPŮRCI DVOU TOTALITNÍCH REŽIMŮ. NĚKTEŘÍ Z NICH ZAHYNULI. AŤ TATO DESKA PŘIPOMÍNÁ BUDOUCÍM GENERACÍM HODNOTU JEJICH VLASTENECTVÍ.“. Klatovský znak je umístěn nad nápisem. Samotné odhalení pamětní desky proběhlo dne 24. 3. 2014.⁷² Deska byla odhalena na počest odpůrců dvou totalitních režimů. Prvotním impulsem pro instalaci desky na budově soudu se stali žádostmi občanů, především z řad Svazu bojovníků za svobodu. Nelze opomenout ani příhodnou dobu rekonstrukce budovy. První projev za účasti dvou desítek občanů měl místostarosta města Klatovy Jiří Štancl. Dalším projevem se rozpomínal přímý pamětník věznění František Wiendl. Poslední krátký projev měl starosta města Klatovy pan Rudolf Salvetr. Následně byla deska slavnostně odhalena vzájemnou spoluprací starosty a místostarosty. Poté následovalo položení květin k uctění odpůrců dvou totalitních režimů.

2.26 PAMĚTNÍ DESKA NA POČEST ZAPOMENUTÝCH STUDENTŮ

Byla odhalena na paměť dvěma mladým studentům klatovského gymnázia. Jmenovali se Hugo Kepka a Zdeněk Krupař a byli vyloučeni za odmítání zpěvu rakouské státní hymny. Za to byli vyloučeni z klatovského gymnázia a bylo jim zakázáno

---

⁷¹ Vzpomínkové setkání u příležitosti srpnových událostí roku 1968. *Město Klatovy [online]. Klatovy: Městský úřad Klatovy, 23. 8. 2016 [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <http://www.klatovy.cz/mukt/fr.asp?tab=mukt&id=10427&burl=&pt=TP>*

⁷² LOUDOVÁ, Daniela. Obrazem: odhalili pamětní desku na budově soudu. Zdroj: *Klatovský deník*. [Online]. 2014 [cit. Dne 2017-04-24]. Dostupné z [www: <http://klatovsky.denik.cz/zpravy_region/obrazem-odhalili-pametni-desku-na-budove-soudu-20140324.html>](http://klatovsky.denik.cz/zpravy_region/obrazem-odhalili-pametni-desku-na-budove-soudu-20140324.html).

dostudovat v jakémkoliv gymnáziu v české zemi. Zemřeli ve velmi mladém věku. Po vzniku Československa se na studenty nezapomnělo a na jejich počest jim byl instalována pamětní deska 5. července 1936.⁷³ Instalace pamětní desky souvisela s Husovými slavnostmi. Pamětní deska byla s ohledem na nacistickou okupaci v roce 1940 odstraněna. První odhalení pamětní desky se rozhodla iniciovat strana národně sociální. Povolení vydal pan ministr školství Dr. Emanuel Franke. Účast na slavnosti přislíbil místopředseda senátu V. Klofáč, ale služební povinnosti potom znemožnily účast V. Klofáče. Ze stejného důvodu se slavnosti neúčastnil E. Franke. Deska byla instalována uvnitř budovy gymnázia. Slavnost odhalení pamětní desky se konala v neděli 5. července roku 1936 před budovou gymnasijní, kde byla postavena slavnostní tribuna, na níž zaujali místo v dopoledních hodinách četní zástupci pozvaných spolků, korporací a úřadů. Na slavnosti nemohli chybět příbuzní z rodiny Krupařovy a spolužáci obou oslavovaných studentů. Slavnost byla zahájena uvítáním přítomných a slavnostního uvítání se ujal předseda slavnostního výboru profesor městské obchodní školy pan Ing. Blažek. Poté následovala slavnostní řeč od poslance a univerzitního profesora Dr. J. B. Kozáka. Po jeho řeči odebrali se účastníci do budovy gymnázia, kde tajemník strany a městský radní pan Fořt sňal roušku z pamětní desky. Zároveň desku předal do opatrování řediteli ústavu panu K. Petersovi, jenž pak o tehdejší vzpouře studentů obšírně promluvil.⁷⁴ Další řeči se ujal účastník tehdejší vzpoury pan Dr. Vaněk. Za mládež promluvil tajemník strany národně sociální pan Matouš. Za rodinu Krupaře promluvil jako poslední řečník pan Krupař. Slavnost byla poté zakončena národní hymnou. Na slavnostní odhalování pamětní desky navazovala odpolední lidová slavnost v městských sadech. Současná deska byla znovu odhalena dne 28. listopadu 2014 v rámci dne otevřených dveří v Obchodní akademii Klatovy. Deska se nachází uvnitř budovy na hlavní chodbě. Autorem desky se stal místní kameník Miroslav Strnad z kamenictví Toledo. Deska slouží svému účelu a připomíná studentům morální zásady a lásku k vlasti.

2.27 PAMĚTNÍ DESKA VĚNOVANÁ OBĚTEM HOLOCAUSTU

Pamětní deska obětem holocaustu je umístěna na budově Střední průmyslové školy Klatovy při vstupu do objektu školy. Střední průmyslová škola se nachází na

---

⁷³ Památce dvou mladých studentů kl. gymnázia. *Šumavan*, 5. červenec 1936, s. 2–3.

⁷⁴ Důvody vzpoury studentů popsal také v *Šumavanu* Dr. Antonín Wellner, jenž byl přímý účastník v kostele v roce 1905, kdy při *Te Deum* studenti odmítli zpívat rakouskou hymnu.

nábřeží Kpt. Nálepky. Instalace desky se uskutečnila v září roku 2001.⁷⁵ Peníze na její zhotovení byly vybrány mezi studenty, učiteli a ostatními pracovníky školy. Hlavním iniciátorem se stal místní učitel dějepisu Mgr. Milan Strnad. Důvodem umístění je fakt, že zde bylo shromažďovací středisko Židů v období druhé světové války. Z budovy někdejší Živnostenské pokračovací školy Dr. Aloise Rašína byly Židé odvezeni dvěma transporty v listopadu roku 1942 do Terezína a následně většina do Osvětimi. Z 1269 občanů židovského původu přežilo pouze několik z nich. Z města Klatov bylo 252 občanů.⁷⁶ Na desce je napsáno: „NA PAMÁTKU ŽIDOVSKÝM SPOLUOBČANŮM, KTEŘÍ ZDE V LISTOPADU 1942 TRÁVILI POSLEDNÍ CHVÍLE PŘED CESTOU DO TEREZÍNA A OSVĚTIMI“. Pod hlavním zvýrazněným nápisem je vlevo datum září 2001 a vpravo učitelé, studenti a zaměstnanci SPŠ Klatovy. Na pamětní desce nechybí Davidova hvězda, jež je na desce vpravo nahoře. Vlevo nahoře je napsáno: „PŘED CESTOU DO TMY“.

2.28 PAMĚTNÍ DESKA KLATOVSKÝCH DRAGONŮ

Pamětní deska klatovských dragounů je nejnovější z řady pamětních desek v Klatovech. Byla instalována v sobotu 17. září 2016.⁷⁷ Pamětní deska je unikátní v Klatovech tím, že je vytvořena dvěma deskami. První deska je větší a je žulová. Druhá deska je menší a je vyrobena z imitace bronzu. Větší vzpomínková pamětní deska je věnována památce velitelům generálu Josefu Dostálovi a plukovníku Ladislavu Nedbalovi. Menší deska upozorňuje na název vojenského areálu, Kasárna vojenských dragounů. Umístění desky je při vjezdu do objektu 142. praporu oprav Klatovy. Přesněji po levé straně na obvodovém zdivu kasáren u vjezdové brány. Iniciátorem upomínkové akce byl občanský spolek Přátelé české historie, jenž sídlí v Klatovech. Vzpomínková akce byla vyvrcholením kulturních akcí v rámci Roku Františka Machníka. Hlavním iniciátorem akce se stal historik Lukáš Kopecský. Pamětní dvoudesku vytvořila Zuzana Kantová z Ostřetic, absolventka Akademie výtvarných umění v Praze. Pro propagaci akce nechyběla pozvánka, jež měla navnadit občany města Klatov na slavnostní odhalení

---

⁷⁵KRAJAN, David. Historii židů v Klatovech mapuje nová kniha. Zdroj: *Klatovský deník* [Online]. 2010 [Citováno dne 2017-04-24]. Dostupné z [www: <http://klatovsky.denik.cz/kultura_region/historii-zidu-v-klatovech-mapuje-nova-kniha--.html>](http://klatovsky.denik.cz/kultura_region/historii-zidu-v-klatovech-mapuje-nova-kniha--.html).

⁷⁶SÝKOROVÁ, Lenka. *Klatovy*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2010, s. 427.

⁷⁷Pamětní deska "Kasárna klatovských dragounů". *Přátelé české historie* [online]. Klatovy: prateleceskehistorie.estranky, 2016 [cit. 2017-05-14]. Dostupné z [www: <http://www.prateleceskehistorie.estranky.cz/clanky/historie---clanky/pametni-deska--kasarna-klatovskych-dragounu-.html>](http://www.prateleceskehistorie.estranky.cz/clanky/historie---clanky/pametni-deska--kasarna-klatovskych-dragounu-.html).

pamětní desky. Proto byly občané zváni na selskou jízdu na koních po předem určené trase od zemědělské školy do kasáren. Trasa selské jízdy neměla minout náměstí Míru v Klatovech. Druhá část doprovodného programu měla dokreslit slavnostní ráz akce. Byla jí promenádní hudba na náměstí Míru, konkrétně měl hrát 35. pěší pluk z Plzně. Bohužel akce v sobotu 17. září 2016 provázela nepřízeň počasí, a to vytrvalý déšť. Proto byla zrušena selská jízda po předem určené trase. Přesto se slavnostní akce účastnilo desítky lidí. Lidé alespoň mohli vidět výjezd selské jízdy za doprovodu policistů na koních z bran kasáren. Při samotném aktu odhalení pamětní desky asistovali jako čestná stráž vojáci 142. praporu oprav. Byl slavnostně přinesen bojový prapor 142. praporu oprav a prapor policie. Současně byl přinesen historický prapor armády a selské jízdy. Při projevech Lukáše Kopeckého a prap. Pavla Koskuby byla vzpomínána historie klatovských kasáren a souvislosti tragických osudů velitelů 4. jezdeckého pluku.⁷⁸ Poté byla slavnostně odhalena dvoudeska dcerou generála Dostála Miladou Dostálovou a autorkou sochařkou Zuzanou Kantovou. Projev měl také starosta města Klatov Rudolf Salvetr, jenž řekl: *„Slavnostní odhalení desky připomenulo chvíle, kdy byli v klatovské posádce muži, kteří se dokázali vzepřít tehdejšímu režimu. Myslím si, že je jedině dobře, když se takovéto záležitosti připomínají, protože při procházce městem narazíme na celou řadu míst, která připomínají celou řadu významných obyvatel našeho města.“*⁷⁹ Po odhalení desky byl přinesen pietní věnec a vojáci, policisté, městská police a zástupci města a spolků vzali čest velitelům 4. jezdeckého pluku.

2.29 PAMĚTNÍ DESKA VĚNOVANÁ PĚSTITELŮM KLATOVSKÝCH KARAFIÁTŮ

Na desku se složili členové občanského sdružení Přátelé české historie, kteří věnovali pamětní desku všem pěstitelům klatovských karafiátů zastoupených dnes ve specializované základní organizaci Český zahrádkářský svaz Klatovský karafiát. Deska má zlatou barvu, je z kovu. Je umístěna vlevo u hlavního vchodu do zahrad na kamenné hradbě. Na desce je hlavním motivem vyobrazení Černé věže s radnicí a kostelem. Nad hlavním motivem je napsáno: „Klatovy město karafiátů.“ Pod hlavním motivem je nápis: „Na památku všem pěstitelům klatovských karafiátů“. Slavnost k odhalení pamětní desky

---

⁷⁸Josef Dostál byl v roce 1945 popraven nacisty a Ladislav Nedbal umřel ve věznici v Leopoldově roce 1952.

⁷⁹Pamětní deska „Kasárna klatovských dragounů“. *Přátelé české historie* [Online]. Klatovy: prateleceskehistorie.estranky, 2016 [Citováno dne 2017-04-24]. Dostupné z www.prateleceskehistorie.estranky.cz/clanky/historie---clanky/pametni-deska--kasarna-klatovskych-dragounu-.html.

věnované pěstitelům klatovských karafiátů se konala ve středu 21. 6. 2013.⁸⁰ Dopoledne umělecký kovář Miloslav Trefanec destičku instaloval a odpoledne v 16.00 hod.⁸¹ byl zahájen slavnostní program. Slavnost začala v zahradě klatovského Vlastivědného muzea Dr. Hostaše a pokračovala před zahradou, kde se pravidelně vystavují klatovské karafiáty. Na slavnosti se sešlo na dvě stovky lidí, což přes nezáměr regionálního tisku znamenalo úspěch. Program trval přibližně dvě hodiny. Úvodní projev přednesl organizátor. Následovaly projevy místostarostů Ing. Václava Chrousta a JUDr. Jiřího Štancla. Mgr. Luboš Smolík promluvil za muzeum. Pěvecký sbor „LADA“ z Makova zapěl vlastenecké písně. Program pokračoval dalším kulturním zážitkem, vystoupením dětského pěveckého sboru „KARAFIÁT“, při ZŠ v Čapkově ulici za vedení Moniky Černé. Následovalo divadelní představení spolku „RYNEK“. Po krátkém přesunu k výstavní zahradě byl program završen slavnostní řečí předsedy spolku „karafiátníků“ Petrem Pošefkou a odhalením pamětní desky. Ukončením celé slavnosti se stala vernisáž v muzeu a prohlídka doprovodné výstavy, která byla zaměřena na 200. výročí klatovských karafiátů.⁸² Pamětní desku nelze minout při vstupu do zahrad klatovských karafiátů a každý návštěvník zahrad se má možnost s pamětní deskou obeznámit.

3 PAMĚTNÍ INFORMAČNÍ DESKY V KLATOVECH

Smysl desek je zcela zřejmý. Mají informovat kolemjdoucí o historii místních památek v Klatovech. Informační pamětní desky se nacházejí na Černé věži, Bílé věži, arciděkanském kostele Narození Panny Marie, jezuitském kostele, radnici, parkánech bývalé budově arcibiskupského domu, kostele sv. Vavřince, ve Vrchlického sadech a na kapli Zjevení Panny Marie. Další z řady informačních desek je pamětní deska informující o klatovské synagoze. Nejnovější informační pamětní deska byla instalována 6. července 2008.⁸³ Bohužel důvodem její instalace je krádež původní pamětní desky „Chaloupka“ v dubnu 2006.⁸⁴ Deska se nachází na kapli Zjevení Panny Marie v Klatovech. Původní pamětní deska byla instalována na kapli v roce 1934.⁸⁵ Deska byla umístěna vpravo od

---

⁸⁰Zahradní slavnost – odhalení pamětní desky k 200. výročí kl. karafiátů. Přátelé české historie [online]. Klatovy: prateleceskehistorie.estranky, poslední aktualizace 24. 6. 2013 [cit. 2017-05-14]. Dostupné z [www: <http://www.prateleceskehistorie.estranky.cz/clanky/historie---clanky/zahradni-slavnost---odhaleni-pametni-desky-k-200.-letemu-vyroci-klatovskych-karafiatu.html>](http://www.prateleceskehistorie.estranky.cz/clanky/historie---clanky/zahradni-slavnost---odhaleni-pametni-desky-k-200.-letemu-vyroci-klatovskych-karafiatu.html).

⁸¹Viz tamtéž.

⁸²Viz tamtéž.

⁸³Text informačního rukopisu Ivana Rubáše.

⁸⁴Viz tamtéž.

⁸⁵Viz tamtéž.

vchodu. Materiál desky byl bronz, a proto byla také pravděpodobně deska zcizena. Rozměry desky byly 60 cm x 40 cm. Tato deska patřila do skupiny desek zhotovených Spořitelnou města Klatov. Ty byly následně darovány městu Klatovy. V Klatovech je naštěstí fungující spolek Klub přátel Klatovska, jenž inicioval návrh na opětné osazení desky. Našel se i donátor desky pan Karel Král z Loučan, který je po zásluze zvěčněn přímo na desce. Autorem desky je český medailér Jaroslav Bejvl. Odlití byla pověřena firma Hejtmánek Praha. Zajímavostí je, že deska je zhotovena z umělé pryskyřice. Součástí pryskyřice je bronzový prášek vytvářející dojem kovové patiny. Nelze nezmínit římskokatolickou církev, konkrétně římskokatolickou farnost Klatovy a její pomoc se slavnostním odhalením pamětní desky. Dne 8. července 2008 totiž proběhla mše s vysvěcením. Rozdíl mezi původní a novou deskou je tedy v materiálu a rozměru, protože deska má rozměry 45 cm x 60 cm. Na desce je napsáno: „KAPLE ZJEV. P. MARIE „CHALOUPKA“ VYSTAV. R. 1686 NA MÍSTĚ STAVENÍ, KDE PODLE SOUDOB. SVĚDECTVÍ OBRAZ P. MARIE Z ITAL. OSADY RE POCHÁZEJÍCÍ, SE 8. ČERVENCE 1685 KRVÍ SVĚTICE ZAROSIL. R. 1725 ZŘÍZEN PŘI KAPLI CHUDOBINCE.“ Menšími reliéfními písmeni je napsáno: „NAKLADATELSTÍ SPOŘITELNY MĚSTA KLATOV.“ Pod nápisem je další nápis: „DONÁTOR: KAREL KRÁL Z LOUČAN.“ Vlevo na rohu desky je napsáno KOPIE 2006 a vpravo v rohu je napsáno KPK.⁸⁶ Pamětní deska s reliéfním nápisem *Bílá věž* byla vyrobena nákladem Spořitelny města Klatov. Tak je i na desce napsáno, je umístěna na Bílé věži a je na ni napsáno reliéfním nápisem: „BÍLÁ VĚŽ Z R. 1581, VYS. 60 M, S PORTÁLEM V SLOHU POZDŇĚ RENESANČNÍM Z R. 1687, KTERÝM DOR. 1898 BYL OBLOŽEN VCHOD CHRÁMU ARCIDĚKANSKÉHO.“ Pamětní deska s reliéfním nápisem *Černá věž* patří do kolekce desek Spořitelny města Klatov. Je vyrobena z bronzu a je na ni napsáno: „ČERNÁ VĚŽ Z LET 1542-1552. VYS. 73 M. V PRVÉM PATŘE MUČÍRNA PŘÍSTUPNÁ Z RADNÍ SÍNĚ. V PATŘE POD PAVLÁNEM ZVON „VONDRA“ ZR. 1759 VE VÁZE 44 q. NAD PRŮCHODEM VĚŽE STAROČESKÝ ORLOJ. V SOUSEDSTVÍ BÝV. KOLEJ JEZUITSKÁ. NYNÍ KASÁRNY VYSTAV. V LETECH 1655-1660 V BAROKU NAD PORTÁLEM ERB HRABAT MARTINICŮ. B. BALBÍN TU NAPSAL V LETECH 1672-3 SVOU „OBRANU JAZYKA ČESKÉHO“. NA MÍSTĚ KOLEJE STÁVAL V ST. XVI., A XVII. BLOK 8 DOMŮ, KTERÉ NÁLEŽELY K

---

⁸⁶KPK znamená zkratku pro Klub přátel Klatovska.

NEJVÝSTAVNĚJŠÍM.“ Na desce nesouhlasí z dnešního pohledu jen užití bývalé jezuitské koleje. Dnes to rozhodně nejsou kasárna. Pamětní deska *Arciděkanský kostel* je vyrobena z bronzu a vznikla nákladem Spořitelny města Klatov. Je na ni napsáno reliéfním nápisem: „ARCIDĚKANSKÝ CHRÁM NAVŠTÍVENÍ P. MARIE, GOTICKÝ, ZAL. NA KONCI XIII. STOL. PŘESTAVOVÁN V STOL. XVI. STAVITELEM ANTOŇEM A V L. 1898-1908 ARCH. PROF. DR. FANTOU. V PRŮČELÍ KOSTEL ARKÁDY SE SOCHAMI SVĚTCŮ, UVNITŘ ZÁZRAČNÝ OBRAZ P. MARIE Z R. 1685 KRÁSNÁ KAZATELNA BAROKNÍ, MALBY STROPNÍ. NA JIŽNÍ STRANĚ KOSTEL A PŘÍSTAVEK BAROKNÍ „OLIVETA“ Z R. 1691.“ Deska je umístěna napravo u hlavního portálu. Jediný údaj na této pamětní informační desce již neplatí. Je jím soudobý název pro kostel, tedy ne již původní název arciděkanský chrám Navštívení Panny Marie, ale arciděkanský kostel Narození Panny Marie. Pamětní deska *Radnice* byla vydána nákladem Spořitelny města Klatov. Deska je instalována na okraji budovy radnice města Klatovy a je vyrobena z imitace kovu, není tedy již původní z 40. let 20. století. Na desce je napsáno: „RADNICE Z R. 1557. POŽÁRY V L. 1579, 1689 a 1758 SETŘELY ZCELA SLOHOVOU JEJÍ NÁDHERU. POSLEDNÍ ÚPRAVY ZVÝŠENÍM O PATRO, VNITŘ. ZAŘÍZENÍ A ZE VNĚJ. VÝZDOBU DOSTALO SE JÍ ARCH. DR. J. FANTOU R. 1925. UMĚLECKOU VÝZDOBU OPATŘILI AKAD. MALÍŘI L. NOVÁK A J. ČEJKA A AKAD. SOCHAŘI ČENĚK VOSMÍK A F. ROUS. V SÍNÍ OBEC. ZASTUPIT. PORTRÉTY KLATOV. STAROSTŮ OD AKAD. MALÍŘE OT. PETERSE.“ Reliéfní písmo je dobře čitelné, bohužel zkratky a přílišné nahuštění textu snižují srozumitelnost textu. Také zkratky jmen jsou nepřiliš vhodné pro laiky. Další z pamětních informačních desek je deska s názvem *Parkány*. Instalována je na hradebním opevnění nalevo u průchodu do sadu města Klatovy. Nápis na desce obsahuje: „PARKÁNY HRADEBNÍ S POLOKRUH. A ČVERHR. BAŠTOU. OKROUHLICÍ, MALOU BAŠTOU A ZACHOV. HRADEBNÍMI VNITŘ. I VNĚJŠ. OPEVNĚNÍ ZE ST. XIV-XVII. V R. 1934 POJMENOVÁNY SADY DR. K. HOSTAŠE NA PAMĚŤ JEHO ZÁSLUH O OCHRANU PAMÁTEK.“ Deska financovala Spořitelna města Klatov, což je na desce zvěčněno menším reliéfním nápisem. Originální deska byla bohužel také již ukradena, proto byla nahrazena deskou z plastu, jež imituje kov. *Arcibiskupský dům* získal také desku, kde je napsáno: „ARCIBISKUPSKÝ DŮM TAK ZV. SUPER. ORÁT Z R. 1688 SE ZNAKEM ARCIBISKUPA HR. JANA BEDŘICHA VALDŠTÝNA ZAKLADATELE JEHO, PŮVODNĚ MĚSTSKÁ ŠKOLA.“ Vznikla nákladem Spořitelny města Klatov a je

vyrobena z bronzu. Nachází se dnes na budově Základní umělecké školy Josefa Klíčky Klatovy. Je umístěna vlevo od vchodu. **Kostel sv. Vavřince** je název další pamětní desky. Je umístěna vlevo na kraji kostela při hlavním vstupu do bývalého kostela sv. Vavřince na dekorativním sloupu fasády. Deska je bronzová a je vyrobena na náklady Spořitelny města Klatovy. Na informační pamětní desce je napsáno: „KOSTEL SV. VAVŘINCE S KLÁŠTEREM ŘÁDU DOMINIK. VYSTAVENÝ V L. 1694-1707 STAV. MARK. CILMETTEM. UVNITŘ SOCHY ČESKÝCH PATRONŮ OD AKAD. SOCHAŘE ČENKA VOSMÍK. ZRUŠEN ROKU 1786, ZNOVUZŘÍZEN R. 1866. V KLÁŠTEŘE OD R. 1812, DO R. 1877 UMÍST. OBECNÍ GYMNASIUM SVĚŘENÉ DO R. 1870. BENEDIKTÍNŮM EMAUZSKÝM. VYUČOVALI NA NĚM Z SVĚTSKÝCH SIL A. V. ŠMILOVSKÝ, JINDŘ. NIEDERLE, PHDR. BEDŘICH POŠÍK F. L. SASKA A STUDOVALI M. J. UNIVERZIT. PROFESOŘI JUDR. ANTONÍN RYTÍŘ RANDA, DR. JAN KREJČÍ, PHDR. KAR. VRBA, PHDR. EMIL FRÍDA /: JAROSLAV VRCHLICKÝ :/, MUDR. K. PAVLÍK, MUDR. JOSEF REINSBERG, PHDR. V. MOUREK, MUDR. J. V. DROZDA, MUDR. JOS. THOMAYER, MUDR. V. PÍŤHA, ROMANCER K. KLOSTERMAN, BÁSNÍK K. LECER, NÁROHODOSPODÁŘ JUC. JAN SEDLÁK, ARCHEOLOG DR. K. HOSTAŠ A HISTORIK PHDR. J. VANČURA.“ Pamětní deska se nachází v Plánické ulici nedaleko náměstí Míru. Dnes je kostel využíván ke kulturním akcím Galerii Klatovy/Klenová. Nedaleko od kostela sv. Vavřince je průchod do Vrchlického sadů. Na budově Základní školy je na boční straně vpravo umístěna pamětní informační deska **Vrchlického sady**. Na desce je napsáno: „VRCHLICKÉHO SADY S PAMĚTNÍ DESKOU NA STARÉ GYMNAZIJI. BUDOVE VĚNOVANOU BÝV. STUDENTU KLATOV. JAR. VRCHLICKÉMU V R. 1932, A POMNÍKEM GEOLOGA PROF. J. KREJČÍHO Z R. 1901. ZALOŽENY R. 1887 NA BÝV. HRADEBNÍCH PARKÁNECH A ROZŠÍŘENY R. 1907. NA ZDECH DÍVČÍ ŠKOLY POHLEDY NA STŘEDOVĚKÉ KLATOVY OD AKAD. MALÍŘE A RODÁKA J. ČEJKY.“

ZÁVĚR

Hlavním cílem mé bakalářské práce bylo kompilačně zpracovat souhrn informací o současných pamětních deskách v Klatovech. Dalším neméně důležitým cílem bylo zjistit terénním průzkumem umístění pamětních desek v Klatovech. To se mi myslím si podařilo částečně. Bohužel jsem nebyl schopen zjistit více informací u desky Otakara Vočadla a desky Kateřiny Kolářové. U těchto jmenovaných desek se mi nepodařilo zjistit konkrétní informace o datumu instalace a možných oslavách, souvisejících s jejich instalací. Výzkumem jsem tedy dospěl k zjištění všech podstatných informací u 37 pamětních a informačních desek v Klatovech.

V první kapitole a první podkapitole jsem se zmínil okrajově o geografii Klatov a popsal částečně historii Klatov, protože jsem přesvědčen, že historie Klatov úzce souvisí s pamětními místy.

Toto mé přesvědčení se snažím doložit v následující druhé kapitole s názvem Pamětní místa a veřejný prostor v Klatovech. V této kapitole jsem použil část článku, v němž byla naspána definice pamětního místa. V další části druhé kapitoly jsem se snažil připomenout a vzdát hold lidem, jež se zasloužili o vznik desek v Klatovech.

V následujících 29 podkapitolách druhé kapitoly jsem využil terénní výzkum, podklady ve formě literatury, internetové zdroje a prameny z Vlastivědného muzea Dr. Hostaše ve formě místních klatovských periodik. Navštívil jsem Státní oblastní archiv Klatovy, kde jsem využil městských kronik. A také nemohu opomenout rukopis Ivana Rubáše, jenž jsem objevil ve vědecké knihovně Vlastivědného muzea Dr. Hostaše. Po této dodatečné přípravě jsem mohl v každé podkapitole popsat současnou pozici desky, současný stav, provést opis desky, zjistit okolnosti vzniku desky a popsat slavnostní odhalení.

V třetí kapitole jsem zpracoval údaje o informačních deskách. Informačních desek je v Klatovech v současnosti deset. Jsou jimi informační desky umístěné na Černé věži, Bílé věži, Arciděkanský kostel, Arcibiskupský dům, Kostel sv. Vavřince, Jezuitský kostel, Radnice, Parkány, Chaloupka, Vrchlického sady. Informační desky vděčí za svůj vznik Spořitelně města Klatov, jež financovala jejich vznik v roce 1929. Bohužel dvě ze zmiňovaných deseti desek již nejsou originální. Důvodem vzniku zdařilých kopií byla krádež desek.

Můj výzkum poukázal na fakt, že určitá pamětní deska, mající za úkol připomínat

---

události důležité nejen pro Klatovy, byla zneužita minulým komunistickým režimem. Týká se to především pamětní desky Osvození Klatov americkou armádou. Tato pamětní deska byla režimem odstraněna, znovu instalována a následně znovu odstraněna. Po sametové revoluci je naopak pamětními deskami připomínán zhoubný vliv fašismu a komunismu.

Vzhledem k tomu, že do současnosti se žádné vědecké práce nezabývaly, domnívám se, že by se moje bakalářská práce mohla stát podkladem pro mou diplomovou práci. Proto jsem vytvořil fotografickou přílohu pamětních desek, jež by byla vhodná k rozšíření bakalářské práce na diplomovou práci. Ta by měla sloužit totiž široké veřejnosti, protože v současnosti je trendem vyhledávání informací na internetu. Práce by mohla být propojena s virtuální naučnou stezkou, jež by rozšiřovala povědomí o regionální historii města Klatov a pomáhala by k rozšíření informovanosti návštěvníků města Klatov.

RESUMÉ A ZUSAMMENFASSUNG

Cílem bakalářské práce bylo sjednotit roztržštěnost informací o pamětních deskách v městě Klatovy.

Pamětních desek je instalováno v Klatovech v současnosti třicet devět. Smyslem desíti desek je informovat veřejnost o významných stavbách v městě Klatovy. Smyslem devíti desek je upomínat na významné události, pojící se s městem Klatovy. Dvacet desek je věnováno významným osobnostem naší země.

Informační pamětní desky jsou instalovány na Černé věži, Bílé věži, arciděkanském kostele Narození Panny Marie, jezuitském kostele, radnici, parkánech, bývalé budově arcibiskupského domu, kostele sv. Vavřince, a na kapli Zjevení Panny Marie ve Vrchlického sadech.

Pamětní desky pojící se s významnými událostmi pro město Klatovy jsou tyto: pamětní deska věnovaná obětem holocaustu, pamětní deska na počest zapomenutých studentů, pamětní deska na budově soudu odpůrcům dvou totalitních režimů, pamětní deska připomínající sovětskou okupaci v roce 1968, pamětní deska osvobození Československa sovětskou armádou, pamětní deska osvobození Klatov americkou armádou, pamětní deska klatovských železničářů, pamětní deska klatovských dragounů, pamětní deska na počest pěstitelům klatovských karafiátů.

Pamětní desky osobností byly instalovány na počest Václava Matěje Krameria, Eduard Formánka, Karla Boleslava Štorcha, Aloise Maška, Lubomíra Niederleho, Tomáše G. Masaryka, Jiřího Stanislav-Gutha Jarkovského, Josefa Hlavky, Karla Slavoje Amerlinga, Jana Ludevíta Procházky, Kateřiny Kolářové, Jaroslava Vrchlického, Anotnína rytíře Randy, Jindřicha Vančury, Josefa Kličky, Otakara Vočadla, Františka Machníka, Jana Husa, Leopolda Eugena Měchury, Bohumila Prusíka.

Das Ziel der Bachelorarbeit war es, die fragmentierte Informationen über die Gedenktafeln in Klatovy zu vereinen.

Die Gedenktafeln in Klatovy installiert derzeit neununddreißig. Der Zweck der zehn Gedenktafeln, die Öffentlichkeit über wichtige Gebäude in Klatovy zu informieren. Der Zweck ist, neun Gedenktafeln bei Großveranstaltungen zu erinnern, an die Stadt Befestigung Klatovy. Zwanzig Gedenktafeln wird an herausragende Persönlichkeiten unseres Landes gewidmet ist.

Informative Gedenktafeln sind an dem Schwarzen Turm, der Weißen Turm, der Erzdiakon Kirche der Geburt der Jungfrau Maria, der Jesuitenkirche, dem Rathaus, der Mauer, dem ehemaligen erzbischöflichen Hauses, der Kirche von St. Lawrence, Kapelle der Erscheinungen und in Vrchlicky Gärten installiert.

Die Gedenktafeln mit wichtigen Ereignissen für die Stadt Klatovy sind die folgende: eine Gedenktafel für die Opfer des Holocausts gewidmet ist, eine Gedenktafel der vergessenen Studenten Tafel am Gericht Gegner der beide totalitären Regime, eine Gedenktafel zur Erinnerung an die sowjetische Besatzung im Jahr 1968 eine Gedenktafel Befreiung der Tschechoslowakei durch den Sowjet zu ehren Armee Gedenktafel Klatov Befreiung von der US-Armee, eine Gedenktafel Eisenbahner Klatovy, Klatovy Dragoner Plakette, eine Gedenktafel zu Ehren von Klatovy Nelke Züchtern.

Die Gedenktafeln Persönlichkeiten wurden zu Ehren von Václav Matěj Kramerius, Eduard Formanek, Karel Boleslav Štorch, Alois Mašek, Lubomír Niederle, Tomas G. Masaryk, Jiří Stanislav Guth-Jarkovský, Josef Hlávka, Karel Slavoj Amerling, Jan Ludevít Procházka, Kateřina Kolářová, Jaroslav Vrchlický, Antonín rytíř Randa, Jindřich Vančura, Josef Klička, Otakar Vočadlo, František Machník, Jan Hus, Leopold Eugen Měchura, Bohumil Prusík.

PRAMENY A LITERATURA

Prameny

Státní oblastní archiv Klatovy (SOAK), Kronika města Klatov 1989, číslo fondu 292, značka fondu Měst NV Klatovy, signatura OK 68.

Státní oblastní archiv Klatovy (SOAK). Kronika města Klatov 1985, číslo fondu 292, značka fondu Měst NV Klatovy, signatura OK 64, S. 105.

Pamětní desky, sochy, pomníky a jiné kamenné památky na katastrálním území Klatov. Rukopis Ivana Rubáše. Uložen ve vědecké knihovně Vlastivědného muzea Dr. Hostaše v Klatovech.

Literatura

ČERMÁK, Maxmilián. *Upomínka na slavnost Krameriovu, konanou v Klatovech 28. dne září 1868*. 77 s. Klatovy: Milan Čermák, 1868. Bez ISBN.

FIALA, Jaroslav. *Klatovský rodák Jan L Procházka, hudební publicista a organizátor*. 28 s. Plzeň: Typos, tiskařské závody, s. r. o., 2010. ISBN 978-80-254-8390-9.

FIŠER, Marcel. *Umění v Klatovech*. 131 s. Klatovy: Dragon Press s. r. o., 2011. Bez ISBN.

HORA-HOŘEJŠ, Petr. *Toulky českou minulostí 13*. 224 s. Praha: Via Facti, 2012. ISBN 978-80-904103-3-6.

NOVÁKOVÁ, Jaroslava. Pamětní desky v Klatovech. In: *Genius loci českého jihozápadu*. České Budějovice: Jihočeské muzeum a Západočeská univerzita v Plzni, 2012, s. 233.

RUBÁŠ, Ivan – PROTIVA, Josef. *Klatovy kdysi a dnes. Netradiční pohled do historie města*. Klatovy: Ivan Rubáš, 2008. 168 s., ISBN 978-80-254-7192-0.

STRNAD, Milan. *Židé v dějinách města Klatov*. Milan Strnad. Klatovy: M. Strnad, 2010. 288 s., ISBN:978-80-254-6411-3.

SÝKOROVÁ, Lenka. *Klatovy*. 591 s. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2010. ISBN 978-80-7422-018-0.

VANČURA, Jindřich. *Dějiny někdejšího král. města Klatov: Od dob nejstarších do roku 1620*. 170 s. Klatovy: Město Klatovy, 1927. Bez ISBN.

Periodika

Klatovan 2012.

Klatovský deník 2009, 2010, 2014.

Nové Klatovsko 1965.

Šumavan 1899, 1905, 1934, 1936.

Svobodné Pošumaví 1946.

Internetové zdroje

ČERMÁKOVÁ, Barbora a Markéta DEVÁTÁ. *Pamětní místa.: Topografie soudobé paměti národa a její reflexe*. [online]. Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, v.v.i., 2015 [cit. 2017-05-13]. Dostupné z: <https://asep.lib.cas.cz/arl-cav/cs/csg/?repo=crepo1&key=22501859827>.

Historie města. *Klatovy, krásné městečko* [online]. Klatovy: eStránky, ©2016 [cit. 2017-12]. Dostupné z: <http://www.klatovykrasnemestecko.estranky.cz/clanky/historie-mesta/historie-.html>

Historie školy: Gymnázium Klatovy. *KlatovyNet* [online]. Klatovy: Miroslav Šmíd, 1999 [cit. 2017-12-25]. Dostupné z: <http://www.klatovynet.cz/gymkt/historie.asp>

Husova slavnost 2015. *Prateleceskehistorie.estranky* [online]. Klatovy: prateleceskehistorie.estranky, 2015 [cit. 2017-05-15]. Dostupné z: <http://www.prateleceskehistorie.estranky.cz/clanky/historie---clanky/husova-slavnost-2015---sled-udalosti.html>

Národní listy č. 114. *In: Krameriusnkp* [online]. [cit. 2017-01-02] Dostupné z: <http://kramerius.nkp.cz/kramerius/PShowPageDoc.do?id=8506348&picp=&it=0&s=djvu>

Odhalení pamětní desky Jiřího Stanislava Gutha-Jarkovského 10.září 2016. *Klatovynet* [online]. Klatovy: Šumavanet, 2016 [cit. 2017-04-28]. Dostupné z: <http://www.klatovynet.cz/kpk/fr.asp?tab=kpk&id=164&burl=&pt=UV>

Pamětní deska "Kasárna klatovských dragounů". *Přátelé české historie* [online]. Klatovy: prateleceskehistorie.estranky, 2016 [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <http://www.prateleceskehistorie.estranky.cz/clanky/historie---clanky/pametni-deska--kasarna-klatovskych-dragounu-.html>

Pamětní deska Josefa Hlávky v Klatovech: Realizace. *Sochařstvíinfo* [online]. Praha: BARTON STUDIO, poslední aktualizace 13. 4. 2017 [cit. 2017-04-29]. Dostupné z: <http://www.socharstvi.info/realizace/pametni-deska-josefa-hlavky-v-klatovech/>

Připomenou si sedmdesát let od úmrtí T. G. Masaryka. *Klatovský deník* [online]. Plzeň: Vltava, 2007, 12. 9. 2007 [cit. 2017-02-02]. ISSN 1210-6232. Dostupné z: http://klatovsky.denik.cz/zpravy_region/20070911ktmasaryk.html

Tomáš Garrigue Masaryk politikem: Životopis. *Masarykovaspolečnost* [online]. Praha: Magdalena Elznicová Mikesková, 1999 [cit. 2017-12-26]. Dostupné z: <http://masarykovaspolecnost.cz/zivotopis/tomas-garrigue-masaryk-politikem>

Zahradní slavnost – odhalení pamětní desky k 200. výročí kl. karafiátů. *Přátelé české historie* [online]. Klatovy: [prateleceskehistorie.estranky](http://www.prateleceskehistorie.estranky.cz), poslední aktualizace 24. 6. 2013 [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <http://www.prateleceskehistorie.estranky.cz/clanky/historie---clanky/zahradni-slavnost---odhaleni-pametni-desky-k-200.-letemu-vyroci-klatovskych-karafiatu.html>

PŘÍLOHY

Seznam spolků

Měšťanská beseda – Úkolem Měšťanské besedy bylo pěstování společenské zábavy. Hlavně zpěvem a hudbou. K šíření vzdělanosti sloužilo členům spolku čtení knih, časopisů a vzájemné rozhovory s přednáškami.⁸⁷

Spolek akademiků Úhlava – V roce 1869 byla založena Jednota klatovských studujících⁸⁸ za účelem organizování českého společenského života v městě. Klatovští akademici byli do té doby členy Radbuzy v Plzni. Až v roce 1883 vyšlo v místním tisku pozvání na ustavující valnou hromadu.⁸⁹ Prvním předsedou byl zvolen Augustín Soumar a jednatelem byl zvolen JUDR. Václav Mašek. Zakladateli Úhlavy byli Alois Schiffauer, Antonín Schauer, Josef Schaller, Bohumil Höschl a Julius Lažanský.

Literární jednota – Vznikla odtržením skupiny členů Měšťanské besedy, jež měli jiné politické názory. Ustavující schůze Literární jednoty byla v květnu 1881 v hostinci „Na rychtě“.⁹⁰ Posláním Literární jednoty se měla stát propagace vědy a literatury. Nelze opomenout ani probouzení lásky k české vlasti. K vytčenému cíli měla pomáhat především knihovna.

Československá obec legionářská – Nestranické občanské sdružení bývalých vojáků československých zahraničních armád z doby 2. světové války, vojáků Armády České republiky zúčastněných v misích NATO a OSN, nositelů osvědčení "Válečný veterán", jejich rodinných příslušníků a sympatizantů ochotných v něm aktivně pracovat.

Klub přátel Klatovska – Organizace vznikla v roce 2000 jako občanské sdružení.⁹¹ Členové se věnují bádání, záchraně a mapování drobných památek, ochraně přírody a

---

⁸⁷Státní okresní archív Klatovy (SOAK), Měšťanská beseda Klatovy 1862–1951, číslo pomůcky 48, číslo evidenčního listu 578, inventář dostupný na http://www.inventare.cz/pdf/soap-kt/soap-kt_ap0048_00578_mestanska-beseda-klatovy.pdf [Citováno dne 2017-02-09].

⁸⁸Klatovská knihovna [online]. Dostupné z URL:<<http://www.knih-kt.cz/img/knihovna150let/knihovna150let.pdf>> [Citováno dne 2017-02-09].

⁸⁹Viz tamtéž

⁹⁰Viz tamtéž

⁹¹Klub přátel Klatovska [online]. Dostupné z URL:<<http://www.kpk.klatovynet.cz/kpk/>> [Citováno dne 2017-02-09].

---

sběratelství. Klub přátel Klatovska pořádá vlastivědné výlety, vycházky a pravidelné sezení v salóncu u Radů v Klatovech.

Konfederace politických vězňů – Konfederace politických vězňů České republiky je dobrovolnou organizací, jenž sdružuje politické vězně Československa. Rovněž sdružuje osoby, které byly v rozhodném období nuceny z prokazatelně politických důvodů opustit Československo a požádat o politický azyl jiné zemi, a kterým byl tento azyl udělen. Sdružuje také osoby, které se v rozhodném období prokazatelně zapojily v cizí zemi do boje proti komunistickému režimu. Dále sdružuje osoby, které byly v rozhodném období vzhledem ke svému protikomunistickému smýšlení a postojům odsouzeny takzvaným Lidovým soudem trestním pro údajné trestné činy z oblasti hospodářské nebo zemědělské, a byly následně vězněny a podle zákona 119/1990 Sb. Rehabilitovány.⁹²

---

⁹²Konfederace politických vězňů [online]. Dostupné z URL:<<http://www.kpv-cr.cz/kdo-jsme/>> [Citováno dne 2017-02-09].

Seznam ilustrací

Ilustrace 1: Fotografie pamětní desky Václava Matěje Krameria	54
Ilustrace 2: Fotografie pamětní desky Eduarda Formánka	55
Ilustrace 3: Fotografie pamětní desky Karla Boleslava Štorcha.....	56
Ilustrace 4: Fotografie pamětní desky Aloise Maška.....	57
Ilustrace 5: Fotografie pamětní desky Lubora Niederleho	58
Ilustrace 6: Fotografie pamětní desky T. G. Masaryka.....	59
Ilustrace 7: Fotografie pamětní desky Jiřího Stanislava Gutha-Jarkovského.....	60
Ilustrace 8: Fotografie pamětní desky Josefa Hlávky.....	61
Ilustrace 9: Fotografie pamětní desky Karla Slavoje Amerlinga.....	62
Ilustrace 10: Fotografie pamětní desky Ludevíta Procházky.	63
Ilustrace 11: Fotografie pamětní desky Kateřiny Kolářové.....	64
Ilustrace 12: Fotografie pamětní desky Jaroslava Vrchlického	65
Ilustrace 13: Fotografie pamětní desky Antonína Randy.....	66
Ilustrace 14: Fotografie pamětní desky Jaroslava Vančury	67
Ilustrace 15: Fotografie pamětní desky Josefa Kličky.....	68
Ilustrace 16: Fotografie pamětní desky Otakara Vočadla.	69
Ilustrace 17: Fotografie pamětní desky Františka Machníka.	70
Ilustrace 18: Fotografie pamětní desky Mistra Jana Husa.....	71
Ilustrace 19: Fotografie pamětní desky Leopolda Eugena Měchury.....	72
Ilustrace 20: Fotografie pamětní desky Bohumila Prusíka.....	73
Ilustrace 21: Fotografie pamětní desky na paměť klatovských železničářů.....	74
Ilustrace 22: Fotografie pamětní desky osvobození Klatovy americkou armádou.	75
Ilustrace 23: Fotografie pamětní desky osvobození Československa sovětskou armádou.	76
Ilustrace 24: Fotografie pamětní desky upomínající sovětskou okupaci v roce 1968.....	77
Ilustrace 25: Fotografie pamětní desky na budově soudu.	78
Ilustrace 26: Fotografie pamětní desky věnované studentům Z. Krupařovi a H. Kepkovi.	79
Ilustrace 27: Fotografie pamětní desky věnované židovským občanům.	80
Ilustrace 28: Fotografie pamětní desky věnované klatovským dragounům.	81
Ilustrace 29: Fotografie pamětní desky věnované pěstitelům klatovských karafiátů.	82

Ilustrace 1: Fotografie pamětní desky Václava Matěje Krameria.

⁹³Fotografie autora.

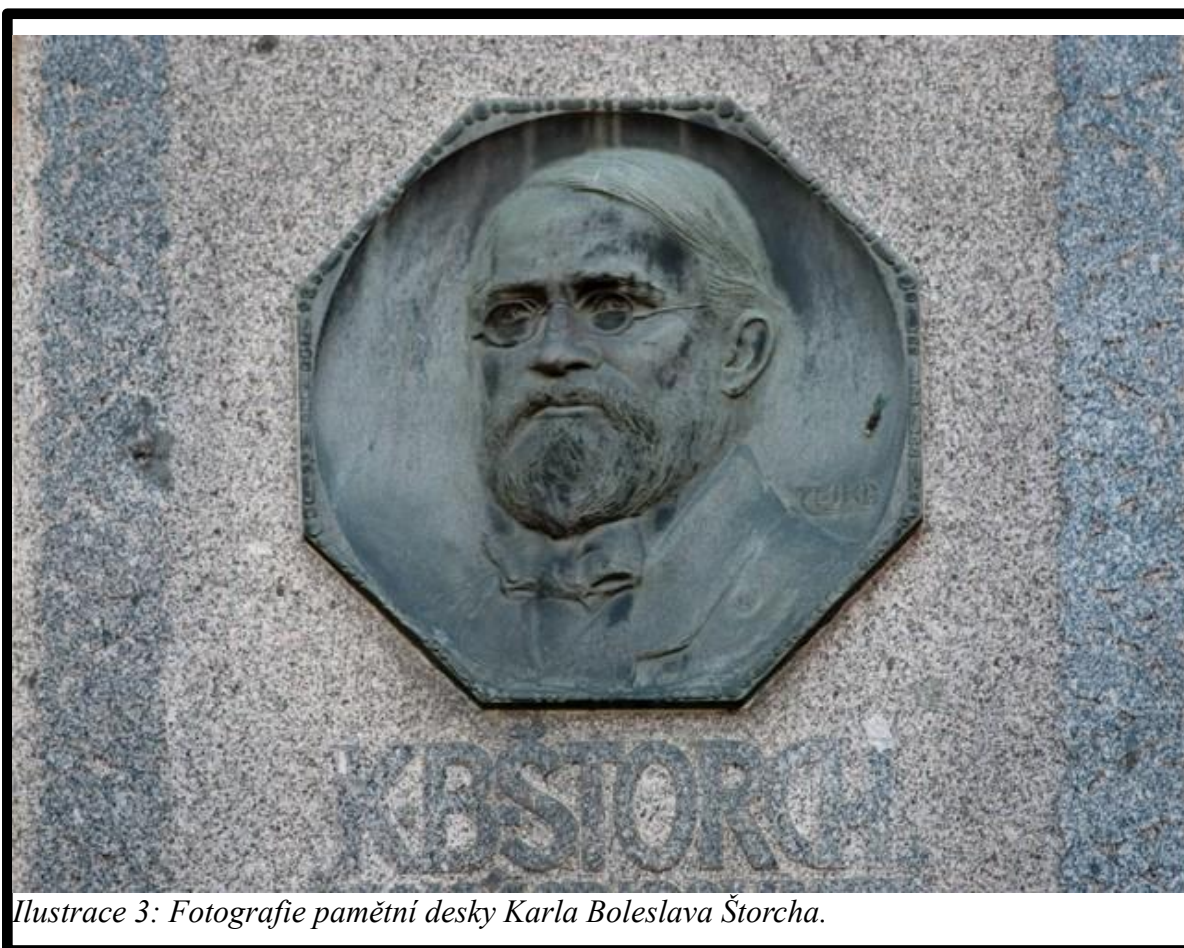
Ilustrace 2: Fotografie pamětní desky Eduarda Formánka.

⁹⁴Fotografie autora.

Ilustrace č. 3⁹⁵

---

⁹⁵Fotografie autora.

Ilustrace č. 4⁹⁶

---

⁹⁶Fotografie autora.

Ilustrace 5: Fotografie pamětní desky Lubora Niederleho.

⁹⁷Fotografie autora.

Ilustrace 6: Fotografie pamětní desky T. G. Masaryka.

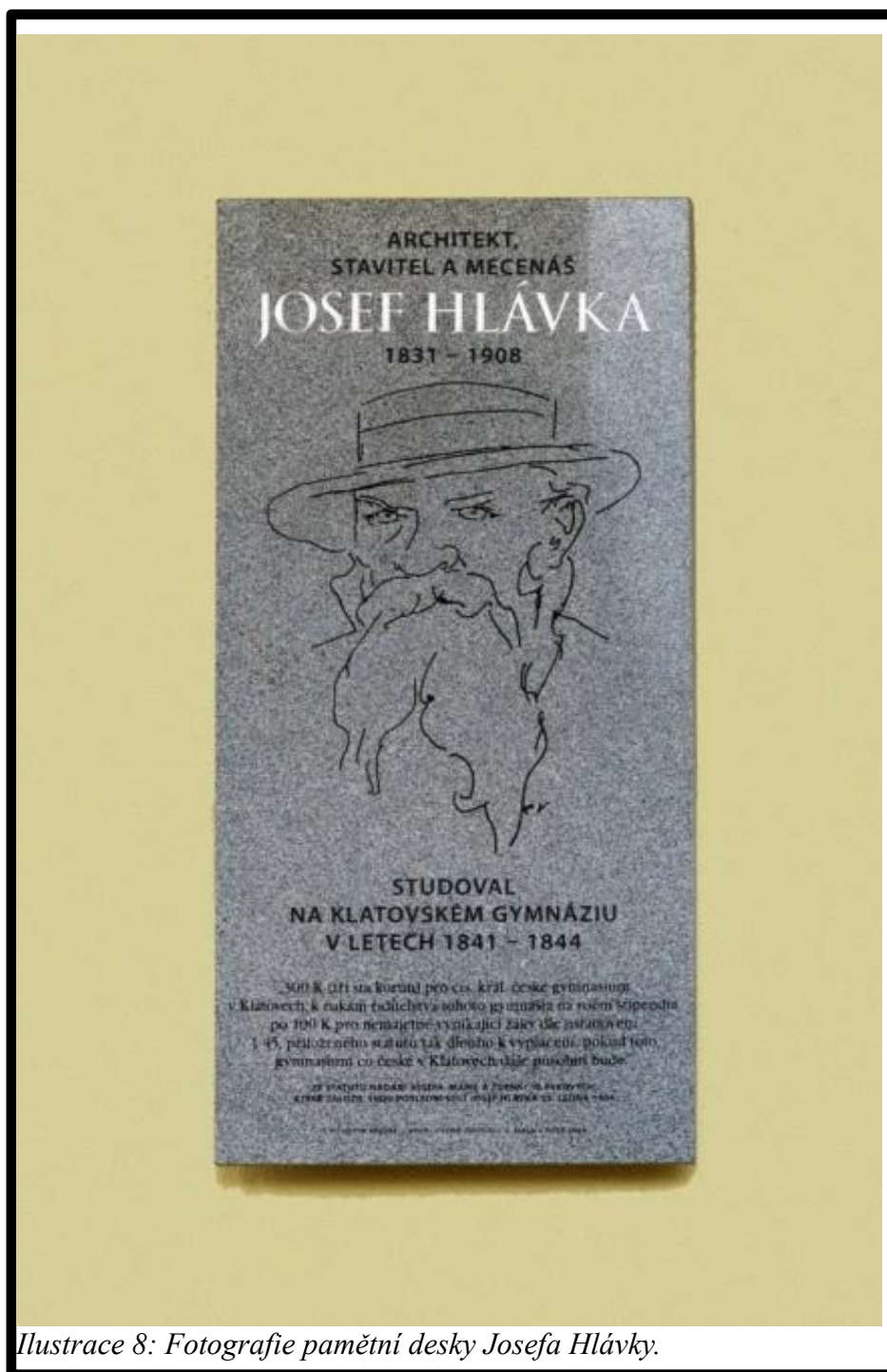
⁹⁸Fotografie autora článku

Ilustrace 7: Fotografie pamětní desky Jiřího Stanislava Gutha-Jarkovského.

⁹⁹Fotografie autora.

Ilustrace 8: Fotografie pamětní desky Josefa Hlávky.

¹⁰⁰Fotografie Karel Kocourek.

Ilustrace č. 9¹⁰¹

Ilustrace 9: Fotografie pamětní desky Karla Slavoje Amerlinga.

---

¹⁰¹ Fotografie autora.

Ilustrace 10: Fotografie pamětní desky Ludevíta Procházky.

¹⁰²Fotografie autora.

Ilustrace 11: Fotografie pamětní desky Kateřiny Kolářové.

¹⁰³Fotografie autora

12: Fotografie pamětní desky Jaroslava Vrchlického.

¹⁰⁴Fotografie autora.

Ilustrace 13: Fotografie pamětní desky Antonína Randy.

¹⁰⁵Fotografie autora.

Ilustrace 14: Fotografie pamětní desky Jaroslava Vančury.

¹⁰⁶Fotografie autora.

Ilustrace 15: Fotografie pamětní desky Josefa Klíčky.

¹⁰⁷Fotografie autora.

Ilustrace 16: Fotografie pamětní desky Otakara Vočadla.

¹⁰⁸Fotografie autora.

Ilustrace 17: Fotografie pamětní desky Františka Machníka.

¹⁰⁹Fotografie SSZP.

Ilustrace č. 18¹¹⁰

Ilustrace 18: Fotografie pamětní desky Mistra Jana Husa.

¹¹⁰Fotografie autora.

Ilustrace č. 19¹¹¹

Ilustrace 19: Fotografie pamětní desky Leopolda Eugena Měchury.

---

¹¹¹Fotografie autora.

Ilustrace č. 20¹¹²

---

¹¹²Fotografie autora.

Ilustrace 21: Fotografie pamětní desky na paměť klatovských železničářů.

¹¹³Fotografie autora.

Ilustrace 22: Fotografie pamětní desky osvobození Klatov americkou armádou.

¹¹⁴Fotografie autora.

Ilustrace 23: Fotografie pamětní desky osvobození Československa sovětskou armádou.

¹¹⁵Fotografie autora.

Ilustrace 24: Fotografie pamětní desky upomínající sovětskou okupaci v roce 1968.

¹¹⁶Fotografie autora.

Ilustrace 25: Fotografie pamětní desky na budově soudu.

¹¹⁷Fotografie autora.

Ilustrace 26: Fotografie pamětní desky věnované studentům Z. Krupařovi a H. Kepkovi.

¹¹⁸Fotografie Ivan Rubáš.

Ilustrace 27: Fotografie pamětní desky věnované židovským občanům.

¹¹⁹Fotografie autora.

Ilustrace 28: Fotografie pamětní desky věnované klatovským dragounům.

:

¹²⁰Fotografie autora.

Ilustrace 29: Fotografie pamětní desky věnované pěstitelům klatovských karafiátů.

¹²¹Fotografie autora.